

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Економічний факультет
(назва інституту, факультету)

Обліку і оподаткування
(повна назва кафедри)

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

бакалавр
(освітній рівень)

на тему

ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Виконала: студентка ООст (з)-21
напряму підготовки (спеціальності)

Облік і оподаткування
(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

Марущак Анастасія Сергіївна
(прізвище та ініціали студента)

Керівник д.е.н. проф. Шеленко Д.І.
(прізвище та ініціали)

Рецензент к.е.н. доц. Гой Н.В.
(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ - 2021 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Економічна характеристика матеріальних витрат	6
1.2. Класифікація витрат підприємств	10
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку контролю та аналізу матеріальних витрат	17
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ ТДВ «КОЛОМІЙСЬКА ДРУКАРНЯ ІМ. ШУХЕВИЧА»	21
2.1. Організація облікового процесу витрат на підприємстві	21
2.2. Методика обліку матеріальних витрат	28
2.3. Особливості відображення матеріальних витрат у звітності та шляхи її удосконалення	33
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ НА ТДВ «КОЛОМІЙСЬКА ДРУКАРНЯ ІМ. ШУХЕВИЧА»	39
3.1. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів	39
3.2. Організація та методика контролю матеріальних витрат.....	48
3.3. Удосконалення системи аналізу та контролю матеріальних витрат на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»	52
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62
ДОДАТКИ	70

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Витрати виступають основною економічною категорією в економічній науці, яка напряду зв'язана з реальними проблемами підприємств та рівнем їх економічної результативності. Для кращого розуміння економічного змісту витрат варто розглянути проблему ширше, опираючись на ключове економічне поняття вартості. Оскільки перші згадки про вартості товару появились ще у стародавньої Греції та пов'язувалися із розвитком філософії та розуміння природи речей тому окреслена тема є актуальною.

Наведемо перелік вітчизняних науковців, які вивчали особливості матеріальних витрат: Багрій К.Л., Бойченко Г.В., Волошина С.В., Дем'яненко С.І., Дем'яненко М.Я., Дуденко А.Д., Душко З.О., Кащена Н.Б., Кіндрацька Г.І., Колос М.М., Кобилюх О.Я., Мачулка О., Москаленко В.А., Охріменко І.В., Пономаренко В.С., Савицька В., Усач Б.Ф., Цал-Цалко Ю.С., Цуканова О.В., Чумаченко М. Г. та інші.

Головні дослідження щодо вивчення поняття витрати та окремі аспекти управління ними потребують подальшого ґрунтового виокремлення. Це торкається понятійного апарату, впливу масштабів підприємств та інтенсивності їх виробничого процесу щодо витрат, організація діючих механізмів удосконалення витрат.

Мета дослідження полягає в узагальненні теоретичних положень та розробці методичних підходів і науково-практичних рекомендацій щодо аналізу, обліку та контролю матеріальних витрат підприємства.

Для виконання поставленої нами мети потрібно виконати наступні **завдання:**

- розглянути економічну характеристику обліку і аналізу матеріальних витрат;
- узагальнити теоретичне уявлення про зміст категорії “витрати”;

- простежити методику обліку, контролю та аналізу матеріальних витрат;
- дослідити нормативно-правові аспекти управління витратами;
- розглянути організацію облікового процесу витрат на досліджуваному підприємстві;
- визначити шляхи удосконалення облікового процесу витрат;
- розглянути економічну характеристику основної діяльності друкарні та структуру їх витрат;
- проаналізувати ефективність використання матеріальних ресурсів на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»;
- проаналізувати основні тенденції щодо формування витрат при виробництві продукції друкарнею;
- запропонувати шляхи удосконалення системи аналізу та контролю матеріальних витрат.

Об’єкт дослідження виступають матеріальні витрати підприємства (на прикладі ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»).

Предмет дослідження є процеси та проблеми формування теоретичних та практичних засад аналізу, обліку та аудиту матеріальних витрат підприємства.

Методи дослідження. У роботі були використані такі методи: монографічний (для теоретичних та методологічних узагальнень стану витрат підприємства); економіко-статистичний (аналіз витрат і впливу їх на прибутковість виробництва); табличні і графічні методи (для відображення інформації у таблицях) та ін.

Всі методи поєднує комплексний підхід до вивчення економічних явищ і процесів матеріальних витрат підприємства.

Інформаційним забезпеченням виступали дані річної звітності ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича», наукові розробки зарубіжних та вітчизняних науковців, періодичні журнали та газети Все про бухгалтерський облік, результати власних розрахунків.

Практичне значення отриманих результатів. Ключові результати дослідження аргументовано до рівня методичних практичних рекомендацій, виконання яких сприятиме підвищенню ефективності управління витратами у друкарнях.

Структура та обсяг бакалаврської роботи. Наукова робота викладена на 61 сторінках, сформована із вступу, 3 розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 18 таблиць, 7 рисунків. Список використаних джерел налічує 70 найменувань.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна характеристика матеріальних витрат

Матеріальні витрати займають основну частку собівартості в виробничих галузях. До їх складу входять: сировина, основні матеріали, покупні напівфабрикати, паливо, енергія і т.д.

Науковець, К.Л. Багрій відмічає, що Аристотель відрізняв споживчу цінність і мінову цінність та розумів, що кінцева якість впливає з першої. Проте це не виходить за рамки розуму, але є банальністю [1, с. 52]. Ксенофонт [1, с. 52] допускав, що кожна річ має мінову і корисну вартість, а Платон зазначав, що має існувати рівність і співмірність товарів і обміну [1, с. 59]. Тобто ще до нової ери філософи змогли виокремити поняття мінової та споживчої вартості товару та виділити деякі витрати, що було досить значиме на той час.

Науковець, який зробив ще розкрив нове розуміння поняття вартості витрат є А. Сміт, який довів, що вони виникають у межах своєї теорії вартості та ціни товару. А. Сміт розділив поняття споживчої та мінової вартості товару. Він виокремив, що «вартість витрат» має два значення: зрідка означає корисність будь-якого предмета, а деколи витрати пов'язані із можливостями придбання інших предметів, що винагороджує володіння ним.

Перше трактування можна назвати споживчою вартістю, друге роз'яснення є міною вартістю витрат. Предмети, які мають колосальну споживчу вартість, частенько мають незначну мінову вартість, а у деяких випадках її можуть не мати. І всупереч даному твердженню, предмети, які мають значну мінову вартість, деколи мають зовсім невелику споживчу вартість або зовсім її не мають.

Для прикладу, немає нічого корисніше за воду, проте за неї нічого не можна купити чи обміняти. Але, діамант не має ніякої споживчої вартості, зате частенько в обмін на нього можна отримати дуже велику кількість грошей [2, с. 41]. Тобто А. Сміт, виокремив споживчу вартість як можливість вгамувати загальні потреби споживача та скороти їх витрати.

Новий крок у вивченні проблеми зробив Д. Рікардо, який вивів різницю між поняттям «вартість» та «багатство» та «витрати». На його думку, багатство вирізняється кількістю споживчих вартостей і збільшується із розвитком виробництва та збільшенням продуктивності праці, а витрати навпаки. Рікардо Д. запропонував принципи, які розкривають вартість товару:

- праця різної якості оплачується по-різному (це зумовлює зміну відносної вартості товарів);
- на вартість товарів має вплив не тільки праця, а також затрачені знаряддя, що допомагають цій праці;
- принцип, згідно з яким кількість праці, та витрати понесені на неї та на виробництво товарів, налаштовує їх відносну вартість через використання основного капіталу;
- принцип, який має вплив на вартість яка не може змінитися через ріст або спад оплати праці і міняється за рахунок різної довговічності капіталу і нерівномірної швидкості, з якою капітал у формі грошей повертається капіталістам [3].

Запропоновані ним бачення, на нашу думку, мають суперечливий характер, зокрема, кінцеве. Проте його не можна підтвердити як щось нове. Оскільки воно торкається не витрат праці у виробництві, а перекладення колишніх витрат. Зараз цей вид витрат трактується як амортизація.

Відомий науковець Т. Р. Мальтус вивчаючи витрати у трудовій теорії вартості зіставив трактування витрат А. Сміта тобто вартість обчислив працею, що затрачається на виробництво товару.

Вартість, на його думку є пропорційною витратам виробництва. До них Т. Р. Мальтус залічував витрати живої й уречевленої праці та прибуток на авансований капітал. Тобто він включав прибуток природно до вартості товару разом з працею [4].

Внесок у теорію витрат має також Ж.-Б. Сей, який виокремив три фактори виробництва:

- праця, яка породжує заробітну плату;
- капітал, який породжує прибуток;
- земля, яка породжує ренту [5].

За його твердженням витрати діляться за центрами формування.

Вивчаючи проблему витрат, у працях Дж. С. Мілля увага була приділена витратам на товари які впливатимуть на його вартість [6,]. А щоб товар мав мінову вартість, треба виконувати такі умови:

- бути корисною у певному відношенні;
- товар має мати не тільки користь, але і витрати на його отримання повинні бути прийнятими.

Виникнення теорії управління витратами, як правило, пов'язується з іменами Джона Матера Фелса та Еміля Гарке.

Трактування витрат також дала С.В. Волошина, яка довела, що вони включають ціну граничного продукту, а також він сформулював «закон витрат виробництва». Даний закон передбачає граничну корисність граничного продукту, яка визначає ціну продуктового блага, затраченого на його виготовлення, а також і містить частину витрат виробництва [7, с. 160].

Дана теорія (граничної корисності) є розкритикована. Задорожний З.В. зазначав, що наявність витрат є фактором, що попереджає існування мінової цінності. Проте остаточними факторами, які розкривають мінову цінність, він вважав витрати виробництва [8, с. 369].

Іванова К.В. вивчаючи поняття витрат дослідила ще також поняття інформаційних витрат та довів, що підприємці, навіть при бажанні, не

можуть підтримувати кореляцію між цінами у неоднакових періодах через витрати на пошук інформації [9].

Виробничі витрати, можна обчислити, як залишок від загальних витрат на виробництво за мінусом витрат на інші ресурсні за ринковою вартістю. Тобто за ринковою вартістю витрати обчислюються множенням банківської процентної ставки кредиту на вартість основних засобів за балансом, або на вартість основних засобів за поточними ринковими цінами [10, с. 100].

На нашу думку, поняття витрати розглядаємо як процес використання ресурсів підприємством та здійсненні ними операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, тобто витрати – це процес використання підприємством ресурсів. Це зумовлює зменшення власного капіталу або збільшення зобов'язань.

Ковтуненко В.О. описуючи витрати доводить, що фактори впливу на витрати треба виявляти та систематизувати відповідно до того, як впливають вони на процес виробництва і чи зв'язані вони з іншою діяльністю підприємства, яка потрібна для виготовлення продукції.

Тобто, згідно з цією теорією, усі чинники поділяться на виробничі (матеріальні), які мають прямий зв'язок з виробництвом, та позавиробничі, що об'єднують інші невиробничі сфери діяльності підприємства [11, с. 40]. Також він виокремлює граничні витрат, що описують переміщення їх функцій» [11, с. 41].

А.Ю. Колесниченко дає їм визначення як – витрати маржинальні: «це витрати, що виникають у зв'язку із змінами виробничих витрат, пов'язаними з приростом кожної додаткової одиниці продукції» [12, с. 223], що вказує на окремі залежності, які можуть змінюватись.

Маржинальні витрати виступають розповсюдженим положенням у теорії вартості.

А.М. Кравцова та О.А. Сисюк концентрує увагу на понятті альтернативні витрати [13]. Оскільки даний вид витрат дає можливість провести взаємозв'язок паралелей між «ефективністю» та

«конкурентоспроможністю» підприємства. Оскільки, конкурентоспроможність є гарантованою установою щодо здобутку загальної економічної рівноваги, на шляху переходу до її результативного стану розвитку. А саме переконанням, яке єднає цих два поняття виступає альтернативна вартість та поняття які вже від неї походять, тобто альтернативні або порівняльні витрати.

Отже, на нашу думку дамо власне визначення поняття матеріальні витрати, яке включає витрати на сировину, матеріали, напівфабрикати та комплектуючі вироби (куплені у сторонніх організацій), тару, будівельні матеріали, запасні частини, паливо і енергію, малоцінні швидкозношувані предмети, які потрібно використовувати в операційній діяльності будь якого підприємства.

1.2. Класифікація витрат підприємств

Класифікація містить істинну умовність оскільки має науковий характер. Для організації фінансових результатів діяльності друкарні актуально зрозуміти склад витрат, які за своєю природою є різні. Тому і виникає потреба у їх правильній їх класифікації.

Є різні трактування класифікації витрат та думок, щодо поняття терміну «класифікація».

«Класифікація – це віднесення об'єктів, елементів визначеної множини до того чи іншого класу (підмножини, елементи якого характеризуються певною суттєвою ознакою або групою істотних ознак)» [14, с. 32].

На думку П.С. Безрукого «класифікація витрат – це зведення всієї різноманітності витрат підприємства у економічно обґрунтовані групи, які включають окремі витрати між собою або однорідні за визначеними ознаками» [15, с. 63].

О.А. Мошковська, досліджуючи класифікацію витрат вказує, що вона ділиться на класи на засадах загальних ознак об'єктів і закономірних взаємозв'язків між ними. І якщо сильніше виділено класифікаційні ознаки, то вищий ступінь вивчення об'єкта [16, с. 88].

Досліджуючи економічно аргументовану класифікацію витрат Ю.О.Ночовна допускає, що вона виступає головною передумовою до вдалої організації обліку діяльності підприємств. За рахунок залежності та здатності вчасно і управляти прибутками підприємств та перспективам оперативного аналізу і прогнозування. Це у підсумковому підсумку впливатиме на обґрунтованість управлінських рішень. Нею доведено, що класифікація витрат сприятиме класичному обліку, розумній організації калькулювання собівартості продукції тільки з використанням теоретичного і методичної мотивації для практичного застосування на підприємствами [17, с. 228].

Класифікація витрат вказує на багато підходів до їх розподілу. Розподіл витрат націлений на вирішення різних завдань управління. Для прикладу група авторів доводять, що виробничі витрати складаються з трьох частин:

- прямих матеріальних витрат;
- прямих витрат на оплату праці;
- загальновиробничих накладних витрат [18, с. 35].

Г.О. Партин, виділяє три основних елемента витрат на виробництво:

- основні матеріали;
- прямі витрати праці;
- непрямі витрати [19, с. 75].

Розглянемо тлумачення поняття витрати та його склад за економічними елементами. Це передбачено п. 21 П(с)БО 16 «Витрати», що подано у (табл.1.1) [20].

Оскільки класифікація витрат реалізовує не лише пряму функцію, вона є ваговитим знаряддям для побудови системи керування витратами і виробництва належного механізму їх формування. За допомогою класифікації витрат бухгалтер може прийняти оптимальні господарські

постанови. Дана класифікація може бути використана для оцінки рівня ймовірного впливу на витрати або напрямку впливу витрат на кінцеві наслідки діяльності підприємств різних форм власності. Ці думки щодо класифікації витрат є важливі для облікової науки [21, с. 71].

Таблиця 1.1

Склад елементів витрат підприємства згідно з П(С)БО 16 «Витрати»

Елементи витрат	Склад елементів витрат
Матеріальні витрати	сировина та основні матеріали; купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби; паливо й енергія, запасні частини, будівельні матеріали; тара й тарні матеріали; допоміжні та інші матеріали
Витрати на оплату праці	заробітна плата за окладами й тарифами; премії та заохочення; матеріальна допомога та компенсаційні виплати; оплата відпусток та іншого невідпрацьованого часу; інші витрати на оплату праці
Відрахування на соціальні заходи	відрахування на пенсійне забезпечення, соціальне страхування, страхові внески на випадок безробіття; відрахування на індивідуальне страхування персоналу підприємства; відрахування на інші соціальні заходи
Амортизація	сума нарахованої амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних матеріальних активів
Інші операційні витрати	витрати операційної діяльності, які не увійшли до складу вищезазначених елементів: витрати на відрядження; послуги зв'язку; плата за розрахунково-касове обслуговування тощо

Джерело: складено на підставі [22, с. 58].

На сьогодні немає неподільної думка у питанні кількості класифікаційних ознак, які підприємство може обрати собі за основу при реалізації поділу витрат на виробництво. Що трактується різноплановістю внутрішньої будови витрат, які є в основі собівартість продукції. Доцільним буде бухгалтеру виокремити не кількість ознак витрат, а їх практичну і теоретичну значущість. Такої думки і дотримувався І.І. Пилипенко, який дослідив вплив витрат на формування, облік, контроль та аналіз собівартості продукції на підприємствах [23].

Класифікація виробничих ресурсів повинна бути основана на класифікації яка діє у друкарні, згідно з якою витрати ділиться на матеріальні, нематеріальні, фінансові і трудові. Так само і здійснюється розподіл витрат у ході їх використання у виробничому процесі.

Мотивація діагностики ходу складу витрат виробництва, як комплексних дій, дозволяє сформулювати її основні завдання які полягатимуть в:

- оцінці властивостей процесу організації виробничих витрат підприємства, вивчення конститутивних чинників впливу та акцентування уваги на «вузьких місцях»;

- підготовка та мотивування бухгалтерів до реалізації практичного втілення шляхів для зростання ефективності діяльності підприємства.

Під методами оцінки Г.В. Сиротюк та Л.П. Петришин, розглядають напрямки та прийоми цільової діагностики процесу накопичення витрат на виробництво. Ціллю якого буде вчасне інформаційне забезпечення потрібне при прийнятті управлінських рішень, які стосуватимуться ефективної діяльності підприємства у цілому та його окремих сфер діяльності [24, с. 132-133].

Вирішальним питанням оцінювання складних систем формування витрат виступає розуміння та вивчення проявів порушень та відкуковування наявних можливостей підприємства. Тому для вираження мотивів розвитку проблем досліджується її фронтальний вигляд, методи та характер дослідження, еталони класифікації, засоби поширення результатів та шляхи зменшення витрат.

За твердженням М.І. Скрипник, яка консультує по питаннях зменшення витрат, згрупувати можна по більш розповсюдженим класифікаційним ознакам. А також розмістити їх у певній послідовності, тобто у залежності: від тих, за котрим різновидом витрат анонсують більш тотальну інформацію, до тих, за котрими вони передають конкретніші дані [25, с. 203].

Тобто на думку М.І. Скрипник, такі класифікаційні ознаки дадуть змогу відібрати ту ознаку, які на сьогодні потрібна вибраному підприємству. Тобто ту яка впливатиме на деталізацію інформації про витрат в обліковому процесі та звітності.

Окреслений напрямок є виправданим і добре застосовуваним. Оскільки він дає змогу реалізовувати класифікацію залежно від визначених властивостей підприємства щодо його розмірів, проведеного контролю витрат, спеціалізації та особливостей системи бухгалтерського обліку.

Визначальним завдання у конкретному нашому випадку є отримання вчасної інформації, яка дозволить на пряму приймати правильні управлінські рішення. Оскільки відповідно до даних параметрів на це і має бути цілеспрямований управлінський облік. Даний вид обліку повинен стосуватися також і науково-обґрунтованої класифікації витрат.

Такий підхід у своїх працях використовує В.В. Сопка та В.П. Задорожного, який доводить, що класифікація витрат виступає вирішальною для оцінки того, як ними управляти на кожному підприємстві. Потрібною, за його твердженням, виступає класифікація витрат щодо цілей керівництва по трьом напрямках розвитку підприємства:

- витрати для обчислення собівартості продукції які потрібні для розрахунку отриманого прибутку та враження запасів (вхідні, спожиті; витрати на продукцію, витрати періоду; основні, накладні; прямі, непрямі; одноелементні, комплексні та ін).

- витрати для оперативного прийому управлінських рішень і подальшого їх планування (постійні, змінні; продуктивні, непродуктивні; релевантні, нерелевантні (безповоротні); середні, граничні та ін).

- витрати для реалізації процесу перевірки та врегулювання (регульовані, нерегульовані; постійні, змінні; нормовані, ненормовані; ті, що плануються, та ті, які не плануються) [26, с. 258-259].

Класифікацію витрат [27, с. 49], визначають, як обґрунтовану класифікацію витрат яка потрібна для планування, контролю та дослідження витрат, яка потребує систематизації.

- За об'єктом формування витрати діляться на:
 - сукупні витрати (які об'єднують всі витрати операційної діяльності за звітний період);
 - витрати на одиницю продукції: розраховуються як середні (у випадках коли продукція виготовляється постійно або партіями) або обчислюються в одиничному виробництві (витрати на виріб виступають індивідуальними).
- За методикою розрахунку витрат на одиницю продукції:
 - середні витрати (включають середні розміри витрат на одиницю продукції за звітний період виробництва;
 - маржинальні витрати розкривають приріст сукупних витрат через приріст діапазонів виробництва на гранично дрібну величину (одиницю приросту обсягу виробництва).
- За економічним змістом вони діляться на однорідні елементи, які визнають єдину прибуткову сутність і є первісними та використовуються при проведенні планування та облікових робіт.
- За способом розрахунку витрати поділяють, на ті які ідуть на окремі різновиди продукції:
 - прямі витрати (природно пов'язані з виробництвом різних видів продукції та можуть бути прямо розраховані на її одиницю у багатопродуктовому виробництві.
 - непрямі витрати (їх не можна прямо підрахувати для окремих різних видів продукції, оскільки даний вид витрат пов'язані не тільки із виготовленням конкретних виробів, а також із процесом виробництва у цілому по підприємству.
- За ступенем впливу на величину витрат (зі сторони центрів відповідальності або витрат чи окремого працівника підприємства:

- регульовані витрати (які зазвичай можуть контролюватися і на які матимуть вплив зі сторони;
- нерегульовані витрати (на них ніхто не може вплинути оскільки вони є за межею перспектив такого впливу).
- За взаємозв'язкам до обсягу виробництва витрати діляться на змінні та постійні:
 - змінні витрати (величина яких перемінюється через зміни масштабів виробництва). Проте вони також поділяються на: пропорційні (змінюються пропорційно до зміни масштабу виробництва) та непропорційні які поділяються на: прогресивні (нарощуються у ритмах, більших, ніж масштаб виробництва (додаткові рекламні та торгові витрати)) та дегресивні (зростають у ритмах, менших, ніж масштаби виробництва (витрати на допоміжні матеріали, ремонт) [27, с. 51].

Дані класифікації витрат дозволятимуть, бухгалтерам та управлінцям розглядати не тільки групи витрат за частковим елементом розподілу, а відповідно до їх підгруп. Це дасть змогу вивчити та проконтролювати більшість дозволених ситуацій.

Віднесення до постійних витрат амортизаційних відрахувань, оплати за землю, орендну плату, оплату праці постійних працівників, страхові платежі, накладні та інші витрати подібного характеру є також цілком виправданим [28, с. 114]. Порівняно змінні витрати М.І. Трубочкіна характеризує, як такі, що мають можливість прямого розподілу на визначений вид продукції яка створюється підприємством.

М.І. Скрипник підтверджував, що сільськогосподарські підприємства усі витрати ділять на три групи: постійні, умовно змінні та змінні. Також, автор наголошував на тому, що треба рахуватися з тими чинниками, які сильно чи слабше впливають на величину понесених витрат [29].

Проте, на нашу думку, виходить, що постійних витрат у певному сенсі у принципі не існує, через те що будь-котра зміна масштабів виробництва або ступеня його потужності матиме вплив на будову витрат. А отже, з

однаковим переконанням можна стверджувати, що називати як постійні, так і змінні витрати можна тільки «умовними».

На нашу думку, класифікація витрат дозволяє достеменно сформулювати величину витрат, установити їх зв'язок з обсягом виробництва, правильно провести аналіз і контроль витрат ресурсів, а також є призначена для інших цілей управління.

1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку контролю та аналізу матеріальних витрат

Матеріальні витрати, які є складовою частиною собівартості продукції, включають вартість фактично використаних на виробництво матеріальних ресурсів [30, с. 88]. Тому нормативне забезпечення розглянемо з позиції обліку витрат на виробництво.

Довгий час витрати обчислювалися «котельним» методом, який вели в одному бухгалтерському реєстрі починаючи із звітного періоду у якому рахувалися всі засоби, які були затрачені на виробництво продукції та незалежно від ділянок їх споживання та цільового призначення. Потім їх розподіляли пропорційно прийнятій базі. Основною вадою цього методу було те, що надаючи підсумкові витрати за певний термін, він не показував їх структуру, а тому не можна було визначити, які витрати можуть бути зменшені та на яких напрямках виробництва.

На сьогодні добре себе зарекомендували такі основні види нормативно-правового забезпечення обліку матеріальних витрат підприємств, що регламентовані такими документами:

1. Закони України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [31];

2. П(С)БО 9 «Запаси» [32] розтлумачує нормативне забезпечення щодо списання запасів на витрати виробництва; витрат коштів на пошук інформації; витрат часу на пошук інформації; витрат, пов'язаних з неповнотою інформації; витрат, пов'язаних з неточністю інформації;

3. П(С)БО 16 «Витрати» [20]. Дане ПсБО містить інформацію про розподіл трансакційних витрат за такими категоріями: витрати пошуку інформації, витрати ведення переговорів, витрати вимірювання, витрати специфікації і захисту прав власності, витрати опортуністичної поведінки; явні (експліцитні) і неявні (імпліцитні); вимірні й невимірні; відображені й невідображені в бухгалтерському обліку; абсолютні та середні; перед контрактні, контрактні та після контрактні [33]. Вивчення даного ПсБО дозволить визначити резерви зниження собівартості продукції підприємства, за допомогою є скорочення матеріальних витрат.

4. П(С)БО 31 «Фінансові витрати» [34] розкриває елементи фінансових витрат, які є обмеженим. Розкриває незалежне управління показниками, до яких застосовуються встановлені нормативи відрахувань: витрати на оплату праці, структура і джерела її виплати; вартість основних виробничих засобів, що належать підприємству, їх структура і джерела формування.

5. НП(С)БО 1 Загальні вимоги до фінансової звітності, затверджене наказом МФУ від 07.02.2013 р. №73 [35]

6. М(С)ФЗ 2 «Запаси»; (а для підприємств, що розмістили цінні папери на фондовому ринку і повинні публічно представляти свою річну фінансову звітність [36].

7. М(С)ФЗ 9 «Фінансові інструменти» [37].

8. Податковий Кодекс України [38].

9. Господарський Кодекс України [39]

10. Інструкція Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [40].

11. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості. Треба також додати, що є різні підходи до класифікації трансакційних витрат, які доцільно розглядати такими групами: внутрішні, які включають усі витрати, які просто пов'язані з просуванням продукції і послуг на ринок власними силами; зовнішні, включатимуть послуги сторонніх організацій, які допомагають збільшенню продаж; втрата доходів, яка утворилася за рахунок втрати друкарнею частини виручки внаслідок простою через Коронавірус, реалізація продукції у строки і за цінами які завдають шкоду власній вигоді, збитки у випадку абсолютної втрати або пошкодження продукції під час реалізації [41].

Для прикладу, різниця між методиками вимірювання витрат та визначення собівартості на вітчизняних підприємствах та закордонних полягає у площі управління ніж безпосередньо прийомів обліку та калькуляції [42, с.100]. На закордонних підприємствах ця галузь економічної роботи не має достатньо виразних меж та відноситься до сфери управлінського обліку.

12. Наказ про облікову політику підприємства, у якому відображеться методика формування витрат друкарні.

13. Графіки документообігу, які розроблені друкарнею, графіки виконання обліково-звітних та контрольних робіт та ін.

Для кращого розуміння системи обліку витрат частенько застосовують аналітичний (де за допомогою аналізу даних за попередні років обчислюється структурні коефіцієнти та розміри кожного виду витрат в одиниці продукції, які підлягатимуть індексуванню, оскільки він не є оптимальним, проте може слугувати на коротко- та середньострокову перспективу) або статистичний методи (який можна застосовувати складні математичні апарати для конструкції моделей витрат та з урахуванням визначення порогів зміни постійних витрат). Перевагою аналітичного методу виступає простота та зрозумілість у його використанні, а недоліки проявляються у значному ступені хибності, тоді коли бухгалтері здійснює тривалу індексацію.

Широкого розголосу набрав метод обліку витрат за системою «стандарт-кост», який вкладає поняття його як системи: «... під системою стандарт-кост розуміють розробку норм – стандартів, складання стандартної калькуляції і облік фактичних витрат з виділенням відхилень від стандартів. Система стандарт-кост розглядається як один із важливих інструментів контролю витрат» [43, с. 66].

Розглядаючи метод обліку витрат за системою «директ-костинг», засновником якого був німецький вчений Шмаленбах, в основі якого є обчислення скороченої собівартості продукції й визначення маржинального доходу. Використовуючи його друкарня може визначати собівартість продукції тільки у границях виробничих витрат. А дохід від реалізації після віднімання з неї собівартості у межах виробничих витрат накопичує маржинальний дохід. Звичайні витрати не входять в оцінку готової продукції та незавершеного виробництва. Перевагами «директ-костинг» є простота та мінімум розрахункових операцій, точність отриманих результатів, управління змінними витратами та маржинальним операційним прибутком.

Нормативне тлумачення «директ-костингу» включає можливість, що при формуванні собівартості закладаються тільки умовно-змінні витрати. У той же час, непрямі витрати мінусуються із собівартості.

Вивчивши думки різних законотворців, та регулювання даного поняття законодавчою базою визначимо, що собівартість реалізованої продукції друкарні, складається з виробничої собівартості продукції, які були реалізовані протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат і понаднормативних виробничих витрат. У свою чергу, витрати діяльності які не включаються до собівартості продукції, розглядаються як витрати того звітного періоду, у котрому вони були понесені. Доведено, що до витрат діяльності належать адміністративні витрати та витрати на збут. Дана система продукує різні варіанти та віддзеркалює витрати в обліку, а відповідно може впливати на реальні результати їх величини.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ ТДВ «КОЛОМИЙСЬКА ДРУКАРНЯ ІМ. ШУХЕВИЧА»

2.1. Організація облікового процесу витрат на підприємстві

ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» зареєстрована 10 жовтня 1996 р. Керівником друкарні обрано М.М. Андрусика. Компанія ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» та її загальна юридичка картка представлена в таблиці 2.1.

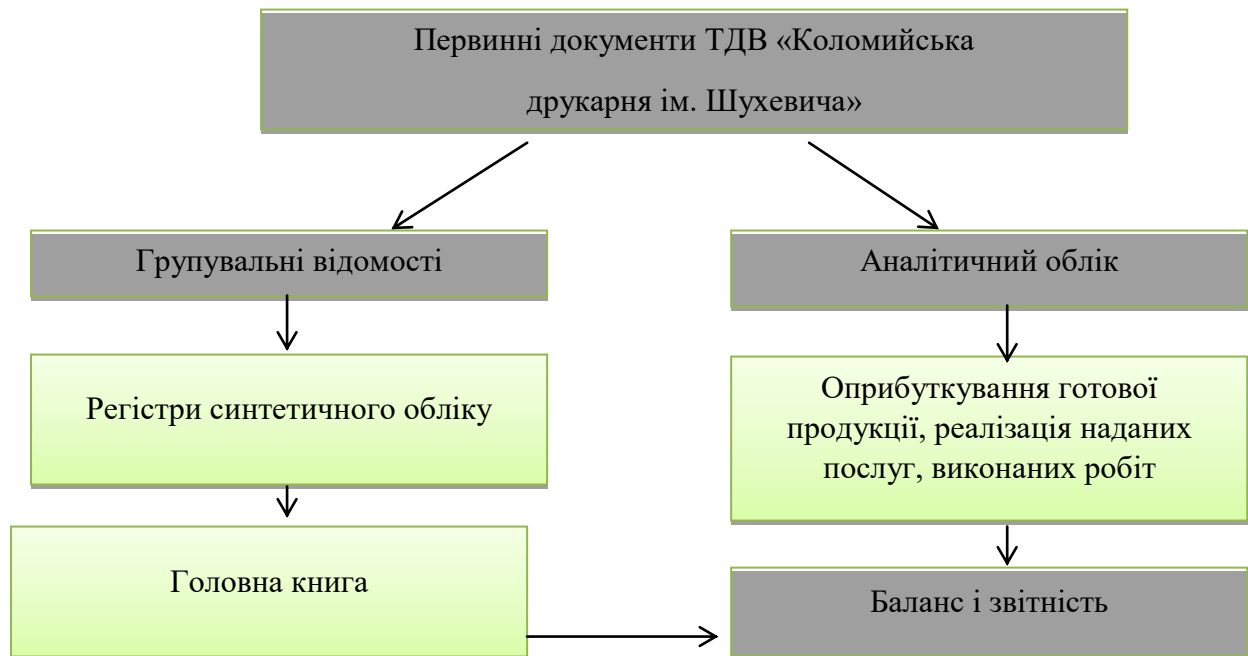
Таблиця 2.1

Інформацією про ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

Повне найменування юридичної особи	Товариство з додатковою відповідальністю «Коломийська друкарня ім. Шухевича»
Скорочене найменування юридичної особи	ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»
Код ЄДРПОУ	20540164
Місцезнаходження	78200, Івано-Франківська обл., місто Коломия, вулиця І.Мазепи, будинок 235
Керівник	Кривюк Петро Дмитрович
Основний вид економічної діяльності (КВЕД)	18.12 Друкування іншої продукції
Інші види економічної діяльності (КВЕД)	47.19 Інші види роздрібної торгівлі в неспеціалізованих магазинах 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна
Розмір статутного капіталу	89 383,50 грн.
Стан	Зареєстровано

* Джерело : [44].

Для правильної організації витрат простежитимемо організацію документального обліку виробничих витрат у друкарні, яка відображена на рис. 2.1.

**Рис. 2.1. Організація документального обліку виробничих витрат
ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»**

* Джерело: згруповано автором на основі джерела [45, с. 95].

Організоване ведення обліку друкарської продукції на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» включає оперативний контроль за формуванням собівартості основної їх діяльності та фінансових результатів. Використовувана системна групування даних в обліку націлена на отримання вичерпних матеріалів для статистичних узагальнень та оснований на аналізі всіх господарських процесів.

Завдання організації обліку у друкарні є:

- розроблений та ефективно діючий порядок документування господарських операцій із застосування елементів контролю за веденням документів;

- дотримання повного та якісного відображення операцій у документах і реєстрах обліку, перевірка наявності у них показників для подальшого контролю за виконанням завдань та дотримання нормативів;
- обопільне узгодження всіх видів обліку без дублювання;
- простота, доступність та зрозумілість заповнення облікових форм та документів;
- розумне планування облікового процесу на всіх напрямках та ділянках;
- зростання продуктивності праці осіб, зайнятих обліком, через запровадження ефективної організації праці, розподіл обов'язків, нормування облікових робіт, підвищення кваліфікації обліковців та зростання їхнього професійного рівня;
- комплексний контроль за напрямками облікової роботи взявши за основу ціль – вдосконалення та виявлення резервів.

Розглянемо які можуть застосовуватися принципи організації бухгалтерського обліку. До них можна віднести: цілісність, динамічність, адаптивність, паралелізм, всебічність, ритмічність, пропорційність [46, с. 8].

Слід зауважити, що вирішальним чинником, який окреслює завдання організації бухгалтерського обліку на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» є його стратегічна спрямованість направлена на реалізацію таких напрямків:

- збалансуванні всіх облікових процесів;
- зростанні ступеня вартості облікової інформації та оперативності її отримання;
- використанні облікових комп'ютерних програмних пакетів для автоматизації облікових робіт;
- впровадження результативного застосування облікових даних в управлінні;
- науково-обґрунтованої структури облікових працівників;

– збалансоване ведення обліку, його ефективний розвиток та майбутнє вдосконалення облікових процесів.

Зрозуміло, що ми маємо ситуацію коли в обліку поняття «витрати» підмінюються категорією «собівартість». З нашої точки зору, ставить знак рівності між ними у повній мірі неможливо, як і між бухгалтерським та економічним прибутком. Для цього надалі виокремимо елементи об'єкта організації бухгалтерського обліку у друкарні рис. 2.2.

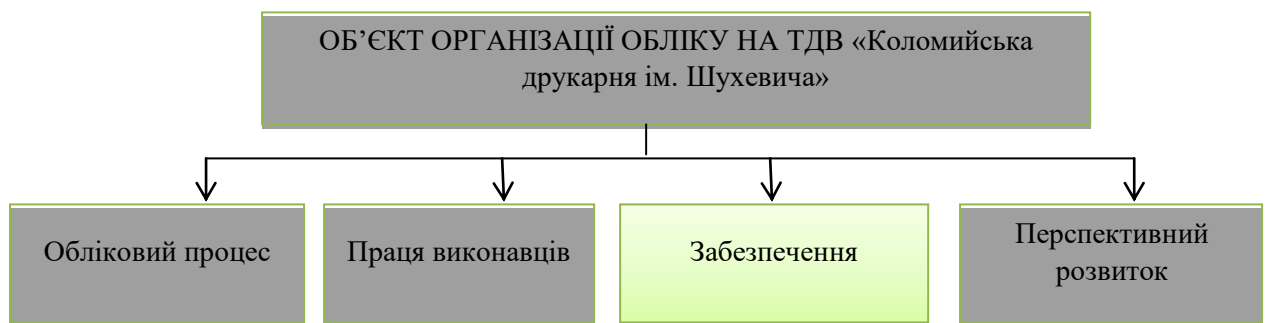

Рис. 2.2. Елементи об'єкта організації бухгалтерського обліку на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

* Джерело: згруповано автором на основі джерела [47, с. 134].

Організація обліку у друкарні включає чотири об'єкти, систематизація яких дає дозволяє досить аналітично аналізувати предмети щодо організації обліку.

Доцільно також виділити, що витрати на одиницю продукції, які розраховуються як середні за певний поміжок часу, у випадках коли продукція виготовляється постійно або серіями. В одиничному виробництві витрати на виріб формуються як індивідуальні [48, с. 290]. Всупереч цьому елементні витрати однорідні за складом, посідають єдиний економічний зміст і є первинними. До них належать матеріальні витрати, оплата праці, відрахування на соціальні потреби, амортизаційні відрахування, інші витрати.

Розглянута нами структура облікового процесу у друкарні включатиме такі основні етапи, які подано на рис. 2.3.

Організація обліку у друкарні увиразнена чотирма етапами, обгрунтування яких дасть можливість аналітично розглядати предмет організації обліку.

Рис. 2.3. Структура облікового процесу ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

* Джерело: згруповано автором на основі джерела [49, с. 136].

Різні за складом системні витрати обіймають кілька елементів витрат. Їх згруповують за економічним призначенням та використовують при калькулюванні та організації внутрішнього економічного управління. Прямі

затрати напряду пов'язані із виробництвом певного різновиду продукції і можуть бути віднесені на її одиницю прямо.

Якщо створюється один вид продукції, то усі витрати – прямі. До них належать: прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці та інші прямі витрати.

Головним фактором у такому випадку є потреба у пристосуванні потреб класифікації витрат до конкретних підприємств та галузей діяльності. Крім того, необхідно також користуватися новітніми вимоги бухгалтерської звітності, які допоможе урегулювати та визначати облік витрат на підприємствах.

Детальне вивчення структури облікового процесу на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» передбачає ознайомлення із структурою бухгалтерії у друкарні, яка налічує 4 чоловіка:

- головний бухгалтер (звітність та контроль за поточними операціями, формування та здача повного комплексу звітності);
- бухгалтер відділу матеріалів (приймання та обробка актів друкарства, та облік матеріалів);
- бухгалтер обліку оплати праці (поточний обліку, здача звітності);
- касир (готівкові та безготівкові розрахунки).

Бухгалтерія виконує головну ланку в обробці та контролю за друкарськими та первинними документами підприємства.

Структура бухгалтерії у друкарні лінійна, вона передбачає безпосереднє підпорядкування всіх виконавців – головному бухгалтеру (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Організація структури облікового персоналу на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

* Джерело: власні дослідження автора

Проблема забезпечення чисельністю облікових працівників є актуальною, особливо в умовах ринкової трансформації, коли власники вимагають ефективної праці при обмеженій кількості працюючих.

Тобто на підприємствах організація обліку витрат має стати системою, заснованою на правдивих принципах, яка має здійснюватися спеціально розробленими методами і заходами. Такими використовуючи їх ми зможемо проектувати, нормувати, стандартизувати не тільки технології виробництва, але і працю, її організацію, систему оплати праці. Додати також можна і те, що формування підходів відносно управління витратами.

З точки науковців, систему обліку та управління витратами слід розуміти як сукупність прийомів і способів, інструментів і важелів впливу на формування витрат, спрямовану на досягнення їх максимальної ефективності на підприємстві у процесі відтворення, за постійного контролю за їх рівнем та стимулювання скорочення витрат [50].

Організація обліку включає тако правильно налагоджений управлінський облік, який включає надання інформації для калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг), планування, контролю, оцінки та безперервного вдосконалення діяльності підприємства, прийняття управлінських рішень [51, с. 129]. Оскільки саме інформація, побудована за підтримкою управлінського обліку, має надавати шанси менеджерам визначати перспективи подальшого розвитку друкарні, розв'язувати проблеми та цінувати її успішність. З нашої точки зору, у значній мірі працює тут виділятиметься принцип ціноутворення у залежності від рівня покриття витрат. Проте це затратний метод і є пережитком минулих часів, коли ціна повинна була покривати рівень витрат.

Таким чином, головне призначення облікової політики – оптимізація процесу організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової

звітності конкретного підприємства через вибір і декларування певних методів та облікових процедур.

2.2. Методика обліку матеріальних витрат

Урегулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснює Міністерство фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

На думку О. Славути, основні принципи управління обліком витратами, зводяться до наступного:

- комплексний підхід до управління витратами (оцінка ефективності за слабкою ланкою);
- однаковість методів, що застосовуються на різних рівнях управління витратами;
- управління витратами на усіх стадіях життєвого циклу виробу – від створення до утилізації;
- органічне поєднання скорочення витрат з високою якістю продукції;
- недопущення зайвих витрат;
- впровадження результативних методів скорочення витрат (нормативний метод обліку затрат, оперативний аналіз);
- покращення інформаційного забезпечення про рівень витрат на підприємствах [52].

Прое деякі позиції, подані автором, мають загальний характер. Для прикладу, недопущення зайвих витрат. Така позиція О. Славути, є зрозумілою та не вимагає окремого пояснення. Проте, запропонована позиція щодо широкого впровадження методів зниження витрат також має бути конкретизована.

Розглянемо облік продажу готової продукції на прикладі друкарні, табл. 2.2.

Таблиця 2.2

**Основні господарські проведення щодо продажів готової продукції
на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
1	Відображено доходи від реалізації друкарської продукції (200 шт.) $(750 \text{ грн/шт.} \times 200 \text{ шт.}) = 150000$ грн	361	701	150000
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ з договірної вартості реалізованих друкарської продукції $625 \text{ грн/шт.} \times 200 \text{ шт.} \times 20 \% = 250000$ грн	701	641	250000
3	Списано собівартість реалізованої друкарської продукції	901	261	100000
4	Відображено доходи від реалізації замовної друкарської продукції (100 шт.) $(360 \text{ грн/шт.} \times 100 \text{ шт.}) = 360\,000$ грн	361	701	36000
5	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ з договірної вартості реалізованої друкарської продукції $300 \text{ грн/шт.} \times 100 \text{ шт.} \times 20 \% = 60\,000$ грн	701	641	6000
6	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ з різниці між звичайною ціною продажу друкарської продукції та їх фактичною ціною продажу $(3750 \text{ грн/шт.} - 300 \text{ грн/шт.}) \times 100 \text{ шт.} \times 20 \% = 1500$ грн.	949	641	1500
7	Списано собівартість реалізованої друкарської продукції	901	262	30000
8	Отримано оплату за раніше відвантажену готову продукцію	311	361	186000
9	Віднесено на фінансовий результат суми у порядку закриття рахунків обліку доходів і витрат	701	791	155000
		791	901	130000
		791	949	1500

* Джерело: згруповано автором на основі джерела [53, с. 45].

Вивчивши основну кореспонденцію друкарської продукції при продажі готової друкарської продукції можна виокремити, що застосування системного підходу до управління витратами можливе за рахунок взаємозв'язку окремих елементів підсистем із завданнями облікової системи у цілому, відповідності системи обліку напрямкам управління витратами, повноти та аналітичності інформації облікової інформації яка стосується рівня витрат та застосування ефективних методів обліку щодо зниження витрат друкарні.

Розглянемо приклад оформлення амортизації та нарахування оплати праці у друкарні включатиме стимулювання і мотивацію працівників до зниження витрат, оцінку та контроль результатів діяльності підрозділів де они працюють табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Облік прямих витрат на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт
1	Нараховано ЄСВ на заробітну плату робітникам, зайнятим у виробництві продукції (робіт, послуг)	231, 232	651
2	Нараховано амортизацію основних засобів, що використовуються при виробництві продукції (робіт, послуг)	231, 232	131
3	Нараховано амортизацію інших необоротних активів, що використовуються при виробництві продукції (робіт, послуг)	231, 232	132
3	Нараховано амортизацію нематеріальних активів, що використовуються при виробництві продукції (робіт, послуг)	231, 232	133

* Джерело: згруповано автором на основі джерела [54, с. 81].

Методика обліку та управління витратами має здійснюватися, виходячи з стратегічних та тактичних цілей друкарні. Оскільки ціллю управління витратами як стратегічного плану їх діяльності є створення конкурентної переваги за витратами. Це проявлятиметься у тому, що поява стратегічного управління витратами є наслідком злиття трьох напрямів стратегічного менеджменту: аналіз ланцюжка створення цінності; стратегічне позиціонування та аналіз і управління чинниками, що визначають витрати. Тобто обчислення собівартості продукції без включення частки постійних витрат, дозволяє оперативніше здійснювати контрольні процедури змінних витрат, оскільки постійні витрати покриваються за рахунок маржинального

доходу, хоча це до деякої міри викривляє собівартість окремих видів продукції і визначення її рентабельності. При підборі методу управління, обліку витрат і калькуляції собівартості продукції доцільно вивчати всі характерні умови господарювання [55].

Загалом облік матеріальних витрати доцільно розглядати за місцями їх створення або за центрами відповідальності. Тому порібним стає дослідження об'єкт обліку витрат:

- підрозділ, задача, до якого належать витрати;
- риса, за допомогою якої можна погрупувати матеріальні витрати;
- елемент діяльності друкарні.

Центрами відповідальності матеріальних витрат можна вважати директора, відділ кадрів, бухгалтерія, відділ по охороні праці, господарський та інші.

У кінці звітної періоду потрібно провести перерахунок приросту/убутку запасів, у т.ч. у незавершеному виробництві та готовій продукції. Тому інші види витрат, а зокрема: вартість придбаних послуг, сума оплати праці з нарахуваннями та амортизація до зазначеного перерахунку не включатимуться.

На етапах видозміни активів тобто при передаванні матеріалів у виробництво, або коли є незавершене виробництво то при оприбутковуванні готової продукції повстає потреба у заповненні аналітичних таблиць обліку матеріальної складової у собівартості продукції.

Також нами у роботі вивчено операції, за допомогою яких списуються витрати:

- списання матеріалів зі складу у виробництво;
- послуги сторонніх організацій (послуги по наданню ремонту);
- витрати на заробітну плату, знос основних засобів;

Також нами у роботі вивчено первинні документи, за допомогою яких списуються витрати:

- лімітно-заборні карти, акти витрати матеріалів;

- акти виконаних робіт;
- таблиці обліку робочого часу, наряди, акти, спеціальні розрахунки, розроблювальні таблиці.

Методологія обліку матеріальних витрат стосуватиметься також рахунку 80 «Матеріальні витрати». Який створено для узагальнення даних про матеріальні витрати за звітний період.

Що стосується 9 класу, то вони належатимуть до виробничих накладних витрат, адміністративних і збутових витрат. А у випадках коли підприємстві не застосовуватимуть рахунки класу 9 тоді відображатиметься на рахунок 79 «Фінансові результати», якщо.

Рахунок 80 «Матеріальні витрати» формується за відповідними субрахунками:

- 801 «Витрати сировини й матеріалів»
- 802 «Витрати купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів»
- 803 «Витрати палива й енергії»
- 804 «Витрати тари й тарних матеріалів»
- 805 «Витрати будівельних матеріалів»
- 806 «Витрати запасних частин»
- 807 «Витрати матеріалів сільськогосподарського призначення»
- 808 «Витрати товарів»
- 809 «Інші матеріальні витрати» [56, с. 205].

Дебетово сальдо показуватиме суми визнаних матеріальних витрат. Кредет даного рахунку списання на рахунок 23 «Виробництво». Списуватимуться на цей рахунок прямі матеріальні витрати, які ми можемо віднести до виробничої собівартості продукції Вони також належать до затрат допоміжних виробництв.

Тому в обліку щзаповнюють такі документи як: калькуляція та виробничі звіти. але для потреб податкового обліку беруть до уваги тільки вартість матеріальних витрат, які записують по рахунку 80, у тому випадку коли, ведуть 8-й клас.

Інформація щодо обліку витрат по 23 рахунку, дає можливість бухгалтеру виділити вартість матеріальних витрат, які було відображено на прямій виробничій собівартості.

Здійснюючи розподіл накладних витрат на подальших етапах руху продукції кореспонденцією Д-т 23 К-т 91, працівники бухгалтерії обчислюють яку частину матеріальних витрат (у гривневому еквіваленті) включається до собівартості конкретної одиниці або партії продукції.

Отримані за допомогою цього розрахунки здійснюються з використанням планової собівартості, управління якою дозволяє не лише організувати аналітичний облік виробничих витрат, але й використовувати його дані для керування обліком матеріальними витратами, що напружується на забезпечення друкарні основними засобами, іншими активами, транспортом, нарахуванням амортизації, витратами на матеріально-технічне забезпечення та з урахуванням податкового планування.

2.3. Особливості відображення матеріальних витрат у звітності ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» та шляхи її удосконалення

Підготування фінансової звітності у друкарні виконується з дотриманням певних принципів, а зокрема періодичності та послідовності [55].

Розглянувши теоретичну частину та організацію і методику обліку матеріальних витрат звернемо також увагу і на особливості подання ними фінансової звітності. Друкарня, займається особливим видом діяльності – «18.12 друкування іншої продукції». Ведення обліку витрат друкарської продукції передбачає оперативний контроль за вчасним поданням форм звітності та правдивості даних відображених у ній.

Друкарня подає у державні установи податкову, фінансову та статистичну звітність. Схематично відображення витрат основної діяльності у фінансовій звітності можемо побачити на рисунку 2.5

Рис. 2.5. Схема відображення витрат основної діяльності у фінансовій звітності

* Джерело: згруповано автором на основі джерела [57, с. 45].

Інформація про прямі витрати відображається на рахунку 23 «Виробництво». Прямі витрати за їх видами обліковуються за дебетом зазначеного рахунку.

На ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» вартість виконаних послуг з кредиту рахунка 23 «Виробництво» списується у дебет рахунка 90 «Собівартість реалізації». У кінці звітного періоду собівартість реалізованої продукції списується на фінансові результати: Дебет рахунка 79 «Фінансові результати» Кредит рахунка 90 «Собівартість реалізації».

Витяг з фінансової звітності (форма 2) друкарні за 2019 рік. Подано у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

**Елементи операційних витрат ТДВ «Коломийська
друкарня ім. Шухевича» за 2019 р.**

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	750	654,2
Витрати на оплату праці	2505	536,5	828,9
Відрахування на соціальні заходи	2510	127,5	109,7
Амортизація	2515	8,1	4,9
Інші операційні витрати	2520	99,7	82,2
Разом	2550	1521,8	1679,9

* Джерело: згруповано автором на основі Додатку Б.

Статистичну звітність друкарня подає за формами, які подані у табл. 2.5. Розглянемо перелік форм статистичної звітності ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича» де міститься інформація про витрати.

ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» подає податкову фінансову та статистичну звітність. Для початку розглянемо фінансову звітність. Звіт про фінансові результати є звітом про доходи, витрати, фінансові результати, а також сукупний дохід підприємства. Форма даного звіту регулюється НП(С)БО 1.

У рядку 2050 форми № 2 зазначаються собівартість тільки тих товарів, які були реалізовані у звітному періоді. Даний підхід торкається принципу відповідності доходів і витрат. Оскільки відповідно до нього у звітності віддзеркалюватимуться лише ті витрати, які були мали значення для одержання доходів звітного періоду.

Продукція яку було реалізовано або надані послуги вже не будуть активами друкарні, через те, що вони вже дали економічну вигоду власникові, за рахунок обернення на дохід від реалізації.

У випадках коли витрати, відображені у не реалізованій готовій продукції, або які знаходяться у товарах на складах чи зберігаються у незавершеному виробництві, повинні бути показані у ф. 1 Балансі (у рядках

1100, 1104), позаяк вони все ще відповідають визначенню активу і ще не принесли дохід підприємству.

Таблиця 2.5

Перелік статистичних форм де є інформація про витрати

ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

Індекс і періодичність форми державного статистичного спостереження	Найменування форми державного статистичного спостереження
1П-НПП (річна)	Звіт про виробництво та реалізацію промислової продукції (витрати гр.3, гр.5)
1-П (місячна)	Звіт про виробництво промислової продукції за видами
4-мтп (річна)	Звіт про використання та запаси палива
4-мтп (місячна)	Звіт про використання та запаси палива
1-екологічні витрати (річна)	Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі за 20__ рік
1-ПВ (місячна)	Звіт з праці
1-ПВ (квартальна)	Звіт з праці
1-ІКТ (річна)	Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах у 20__ році
1-РС (один раз на чотири роки)	Звіт про витрати на утримання робочої сили

* Джерело: згруповано автором на основі джерела [58].

У рядок 2050 підприємство вносить дані щодо обсягів собівартості реалізованої продукції, а у графі рядків 2130 та 2150 записуватимуть дані які стосуються адміністративних та збутових витрат.

У табл. 2.6 нами подано алгоритм заповнення звіту про фінансові результати, а зокрема розділу І. Фінансові результати.

Таблиця 2.6

**Алгоритм заповнення звіту про фінансові результати на ТДВ
«Коломийська друкарня ім. Шухевича»**

Стаття	Код рядка	Із оборотів якого рахунку формується значення рядка
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	Д-т 701, 702, 703 К-т 791 за мінусом оборотів Д-т 791 К-т 704
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	Д-т 791 К-т 901, 902, 903 (сума наводиться в дужках)
Валовий: прибуток	2090	Ряд. 2000 - ряд. 2050 (якщо значення додатне)
збиток	2095	Ряд. 2000 - ряд. 2050 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)
Інші операційні доходи	2120	Д-т 71 К-т 791*
Адміністративні витрати	2130	Д-т 791 К-т 92 (сума наводиться в дужках)
Витрати на збут	2150	Д-т 791 К-т 93 (сума наводиться в дужках)
Інші операційні витрати	2180	Д-т 791 К-т 94 (сума наводиться в дужках)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	Д-т 791 К-т 441 або ряд. 2090 (ряд. 2095) + ряд. 2120 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180 (якщо значення додатне)
збиток	2195	Д-т 442 К-т 791 або ряд. 2090 (ряд. 2095) + ряд. 2120 - ряд. 2130 - ряд. 2150 - ряд. 2180 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)
Дохід від участі в капіталі	2200	Д-т 72 К-т 792
Інші фінансові доходи	2220	Д-т 73 К-т 792
Інші доходи	2240	Д-т 74 К-т 793
Фінансові витрати	2250	Д-т 792 К-т 95 (сума наводиться у дужках)
Втрати від участі в капіталі	2255	Д-т 792 К-т 96 (сума наводиться у дужках)
Інші витрати	2270	Д-т 793 К-т 97 (сума наводиться у дужках)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	Ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 (якщо значення додатне)
збиток	2295	Ряд. 2190 (ряд. 2195) + ряд. 2200 + ряд. 2220 + ряд. 2240 - ряд. 2250 - ряд. 2255 - ряд. 2270 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	Д-т 793 К-т 98 (якщо витрати, наводиться в дужках) або Д-т 98 К-т 793 (якщо дохід)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	Вибірка із кредитових або дебетових оборотів рахунку 79, яка відображає фінрезультат від припиненої діяльності
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	Ряд. 2290 (ряд. 2295) +/- ряд. 2300 +/- ряд. 2305 (якщо значення додатне)
збиток	2355	Ряд. 2290 (ряд. 2295) +/- ряд. 2300 +/- ряд. 2305 (якщо значення від'ємне, наводиться в дужках)
* Дохід від операційної оренди активів, якщо такий дохід є основною діяльністю підприємства, відображається у рядку 2000 (див. лист Мінфіну України від 22.09.2010 р. № 31-34020-20-27/25329, «ДК» №44/2010).		

Для класифікації витрат підприємство повинно розглядати особливості визначеного виробничого процесу. Що для одних підприємств виступає збутовими витратами, для інших є складовою частиною собівартості продукції.

Заповнюючи рядок 2120 потрібно пам'ятати, що до нього включаються усі витрати, які виступають складовими операційної діяльності друкарні, проте які не вважають їх основною діяльністю, тобто заради того для чого вона діє.

Отже, роль та значення управління витратами у нинішніх умовах господарювання зумовлені місцем матеріальних витрат та увагою до них облікових працівників, це пояснюється багатьма причинами, зокрема:

- потреба у раціональному використанні обмежених ресурсів;
- курс на зростання прибутків за рахунок економії ресурсів;
- планування ресурсів на одиницю продукції та аналіз фактичних витрат з ціллю вираження відхилень та їх причини;
- порівняння доходів і витрат для визначення результативності виробництва;
- постановки питань які стосуються збільшення асортименту продукції, застосовування нових техніко-технологічних впроваджень.

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ МАТЕРІАЛЬНИХ ВИТРАТ НА ТДВ «КОЛОМІЙСЬКА ДРУКАРНЯ ІМ. ШУХЕВИЧА»

3.1. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів

Аналіз витрат, повинен забезпечити потрібною інформацією управлінський персонал та обліківців підприємства, які здійснюють планування, проведення перевірок за господарюючими операціями та приймають різні управлінські рішення.

Методика аналізу матеріальних витрат включає у себе необхідність проведення наступних етапів аналізу:

- 1) матеріальні витрати виступають частковим елементом затрат;
- 2) матеріалоємність;
- 3) аналіз матеріаломіскості та матеріаловідачі
- 4) факторний аналіз матеріальних витрат.

Аналіз використання матеріальних ресурсів повинен:

- визначити дійсне становище щодо витрат матеріальних ресурсів на підприємстві;
- розкрити причини і умови, внаслідок яких був досягнутий певний рівень у витрачанні цих ресурсів;
- намітити шляхи подальшої роботи щодо виправлення недоліків і економного використання матеріалів, сировини, палива, енергії [59, с. 98].

Джерела інформації для аналізу використання матеріальних ресурсів: первинні документи, рахунки бухгалтерського обліку, облікові регістри, фінансова і статистична, податкова звітність, інші джерела. Перераховані джерела інформації використовуються для проведення ретроспективного аналізу.

Отже, аналіз матеріальних ресурсів є безперервним процесом пошуку резервів підвищення ефективності діяльності підприємства. Перед тим, хто

вивчає управління та використання матеріальних ресурсів стоять чіткі завдання, виконавши які, можна виявити джерела економії матеріалів, забезпечити повніше їх використання та запропонувати заходи щодо зменшення витрат на їх закупку.

Враховуючи сучасний темп життя та розвитку розглянемо ще деякі інструменти та методи які застосовують сучасні підприємства та великі компанії для аналізу матеріальних витрат:

1. Методи аналізу поведінки витрат (і їх структури) в залежності від обсягу випуску продукції (приклад: метод «витрати – обсяг – прибуток» – CVRAnalysis).

2. Методи порівняння отриманих витрат з витратами, прийнятими в якості орієнтира для досягнення певного результату (приклад: метод аналізу відхилень, орієнтир – бюджетні / планові показники).

3. Методи порівняння отриманих витрат з аналогічними витратами цієї ж організації за інші (порівнянні) періоди (приклад: метод горизонтального аналізу).

4. Методи порівняння динаміки часткою отриманих витрат з частками інших (необов'язково аналогічних) витрат цієї ж організації за ті ж періоди (приклад: метод вертикального аналізу).

5. Методи порівняння отриманих витрат з аналогічними витратами іншої організації (організацій), що оперують на одному ринку (приклад: метод бенчмарк-аналізу).

Отже, аналіз матеріальних витрат за вищенаведеними методами, дозволяє максимально оцінити витрати на виробництво продукції, чи надання послуг. Дає змогу виявити слабкі місця та визначити шляхи їх виправлення та удосконалення діяльності підприємства, з урахування оптимізації витрат на матеріали.

Економічна характеристика діяльності друкарні передбачає аналіз їх основних економічних показників, табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Основні економічні показники діяльності
ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» за 2018-2020 рр.**

Назва	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Зміни в абсолютних величинах 2019 р. від		Темпи зростання (зниження) 2019 р. у відсоткових пунктів до	
				2017 р.	2018 р.	2017 р.	2018 р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Капітал (станом на кінець періоду)							
Загальний капітал, тис.грн.	370,9	453,7	444,5	-9,2	1,20	0,98	-9,2
Власний капітал, тис.грн.	350,4	392,1	391,7	-0,4	1,12	1,00	-0,4
нерозподілений прибуток або непокриті збитки, тис.грн.	242,8	284,5	284,1	-0,4	1,17	1,00	-0,4
Позиковий капітал, тис.грн.							
- у тому числі: поточна кредиторська заборгованість	29,5	61,6	52,7	-8,9	1,79	0,86	-8,9
Ресурси							
Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн.	107,2	89,7	89,7	-17,5	0	0,84	1,00
Середньорічна вартість оборотних активів, тис.грн.	263,7	364,0	354,8	91,1	-9,2	1,35	0,97
- у тому числі: запасів	8,9	16,3	51,0	42,1	34,7	5,73	3,13
Середньообліков ачисельність працівників, осіб	4	4	4	0	0	0	0
Фонд оплати праці, тис.грн.	80,3	62,6	66,1	-14,2	3,5	0,82	1,06
Економічні показники							
Дохід від продажу продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	920,3	902,2	1110,6	190,3	208,4	1,21	1,23
Собівартість проданої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	1153,2	815,7	1055,0	-98,2	239,3	0,91	1,29
Валовий прибуток (збиток), тис.грн.	232,9	41,7	-0,4	-233,3	-42,1	0,00	-0,01
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток), тис. грн.	-	41,7	- 0,4	0	-42,1	0,00	-0,01

Джерело: складено на підставі звітності Додатку Б.

Аналіз основних показників у друкарні показав, що в 2018 році були скорочені всі показники діяльності друкарні. Але при цьому підприємство отримало прибуток 41,7 тис. грн. роки 2017 та 2019 р. були збитковими у діяльності у друкарні.

Позитивним є збільшення оборотного капіталу, у частині запасів на 3,13% в 2019 році, та на 5,73% в 2018 році.

Чисельність працівників у складі 4 чол залишається протягом трьох років не змінною.

У табл. 3.2 розглянемо показники фінансової стійкості друкарні.

Таблиця 3.2

Оцінка ліквідності ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» за 2018-2020 роки, тис. грн.

Показники	Нормативне значення	Роки			Відхилення +/- 2018-2017	Відхилення +/- 2019-2018
		2017р.	2018р.	2019р.		
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	Кпокр. = 1-0,5	8,94	5,91	6,81	-3,03	0,90
Коефіцієнт ліквідності швидкої	Кшв.лікв. >1	8,64	5,64	5,84	-2,99	0,20
Коефіцієнт ліквідності абсолютної	Кабс.лікв. = 0,2-0,35	1,45	1,96	1,20	0,52	-0,76

* Джерело: складено на підставі звітності Б, В.

Всі показники ліквідності за даними балансу знаходяться у межах норми. Показує ліквідність балансу та основних показників. В 2019 році було значне збільшення показників коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) на 0,9%, та коефіцієнт ліквідності швидкої на 0,2%. Лише показник коефіцієнт ліквідності абсолютної зменшився на -0,76%.

Далі у табл. 3.3 проаналізуємо показники фінансової стійкості і ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича».

Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) зменшився на 0,02 % в 2019 році, це говорить про зменшення фінансових ресурсів на підприємстві.

Коефіцієнт фінансової залежності збільшено в 2018 році на 0,08%, та зменшено в 2019 році на 0,02%. Цей показник показує залежність від залучених коштів. Окрім кредиторської заборгованості ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» немає довгострокових та короткострокових кредитів. Коефіцієнт фінансової стійкості зменшився в 2018 році, але має гарну тенденцію в 2019 році, збільшився на 0,02%, та показав стійке положення підприємства в плані ресурсів. Але виходячи з від'ємного значення чистого прибутку в 2019 році, сказати що ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» має гарне фінансове положення дуже важко.

Таблиця 3.3

Оцінка фінансової стійкості і ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» за 2018-2020 рр.

Показники	Роки			Відхилення +/- 2018-2017	Відхилення +/- 2019-2018
	2017р.	2018р.	2019р.		
1. Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,94	0,86	0,88	-0,08	0,02
2. Коефіцієнт фінансової залежності	0,06	0,14	0,12	0,08	-0,02
3. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,06	0,14	0,12	0,08	-0,02
4. Коефіцієнт фінансової стійкості	0,94	0,86	0,88	-0,08	0,02

Джерело: складено на підставі звітності

Підвищення рівня збуту у 2018 році значно вплинуло на рентабельність продажу у порівнянні з 2019 роком. У 2019 році відбулось зменшення показника на 299,24 %. Також негативна тенденція спостерігається у розрахунку рентабельності власного капіталу який склав у 2019 році -0,001%. Власний капітал на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» використовується не ефективно.

У цілому фінансове положення ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» не є стабільним, оскільки прибуток має від'ємне значення. Більша частина активів використовується не ефективно.

Прибутковість господарської діяльності друкарні за 2018-2020 рр. подано на табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Прибутковість господарської діяльності ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича» за 2018-2020 роки

Показники	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Зміни в абсолютних величинах 2019 р. від	
				2017 р.	2018 р.
1	2	3	4	5	6
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	Не можливо розрахувати із-за відсутності чистого прибутку	0,09	-0,001	0	-0,09
Рентабельність власного капіталу		0,11	-0,001	0	-0,11
Рентабельність реалізованої продукції		21,64	-277,60	0	-299,24
Рентабельність витрат		1,11	1,05	0	-0,05

Джерело: складено на підставі звітності Б, В.

При оцінці ефективності використання матеріальних ресурсів, то тут важливими показниками є матеріаловіддача та матеріаломісткість. Збільшення матеріаловіддачі та зменшення матеріаломісткості доходу характеризують ефективне використання складової ресурсного потенціалу [60, с. 108].

Аналіз структури витрат друкарні за економічними елементами (відображено у табл. 3.5) яка вказує, що виробництво машин та устаткування для установи є матеріаломістким.

З аналізу бачимо, що найбільшу частку займають матеріальні витрати, але у загальній структурі в 2019 році вони втратили свою частку на 81,77 %. Відповідно в 2018 році 82,86 % у 2017 році 83,47 %.

Надалі у табл. 3.6 проаналізуємо окремо матеріалоемкість та матеріаловіддачу друкарні.

Отримані розрахунки показують, що матеріаловіддача збільшилася на 18,37 % причому:

Таблиця 3.5

Аналіз структури витрат ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича» за економічними елементами за 2018-2020рр.

Елементи витрат	2017 р.		2018 р.		2019 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Матеріальні витрати	780,6	83,47	720	82,86	780	81,77
Витрати на оплату праці	65,5	7,00	51,9	5,97	53,6	5,62
Відрахування на соціальні заходи	14,8	1,58	10,7	1,23	12,5	1,31
Амортизація	3,5	0,37	5,1	0,59	8,1	0,85
Інші операційні витрати	70,8	7,57	81,2	9,35	99,7	10,45
Разом	935,2	100	868,9	100	953,9	100

Джерело: складено на підставі звітності Б.В.

– на 0,05 грн, за рахунок збільшення частки прямих матеріальних витрат у загальних матеріальних витратах: $\Delta \text{КМЗ} = 7,52 * (0,17 - 0,16)$

– на 0,17 грн, за рахунок підвищення віддачі прямих матеріальних витрат: $\Delta \text{МОпр} = (8,54 - 7,52) * 0,17$

В результаті загальна матеріаловіддача підвищилася на 0,22 грн, : $\Delta \text{МО} = \Delta \text{КМЗ} + \Delta \text{МОпр} = 0,050 + 0,17$

Таблиця 3.6

Виробництво продукції, наявність і використання матеріальних витрат ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича»

Показник	2018р.	2019р.	Відхилення	
			зміни	у %
1. Обсяг випуску продукції, тис. грн.	902,2	1110,6	208,4	23,1
2. Матеріальні витрати, тис, грн., МОЗ	750	780	30	4
– з них прямі матеріальні витрати, тис, грн., МЗпр	120	130	10	8,33
3. Матеріаловіддача, грн, (стор.1 / стор. 2), МО	1,2	1,42	0,22	18,36

* Джерело: складено на підставі звітності Б, В.

За цими даними можна також визначити, який вплив справили показники використання матеріальних витрат і їх структуру на зміну обсягу друкарської продукції [61, с. 98].

З таблиці 3.7 видно, що загальна зміна обсягу друкарської продукції склала 208,4 тис, грн.:

- за рахунок зміни обсягу матеріальних витрат на 36,088 тис, грн.:

$$\text{Мопра} \cdot \text{КМЗ} \cdot (\text{M1} - \text{M0}) = 7,52 \cdot 0,16 \cdot 30 = 36,09$$
- за рахунок підвищення на 4,167% частки прямих матеріальних витрат сприяло збільшенню обсягу продукції на 39,1 тис, грн.:

$$\text{Мопра} \cdot (\text{K1} - \text{K0}) \cdot \text{M1} = 7,52 \cdot 0,0067 \cdot 780 = 39,1;$$
- за рахунок того що матеріаловіддача прямих матеріальних витрат зросла на 13,63% це призвело до збільшення обсягу продукції на 133,22 тис. грн.:

$$(\text{MO1} - \text{MO0}) \cdot \text{K1} \cdot \text{M1} = 1,03 \cdot 0,17 \cdot 780 = 133,22.$$

Таблиця 3.7

**Показники використання матеріальних ресурсів ТДВ
«Коломийська друкарня ім. Шухевича» за 2020 р.**

Показники	Позна- чення	За поперед- ній рік	За звітний рік (план)	За звітний рік (факт)	Відхи- лення від поперед- нього року	Відхи- лення від плану	Факт у%, з поперед- нім роком	Факт у%, до плану
1. Випуск продукції в порівнянних цінах без ПДВ, тис. грн.	ВП	920,3	902,2	1110,6	190,3	208,4	120,68	123,1
2. Матеріальні витрати, тис. грн.	МОЗ	730,6	750	780	49,4	30	106,76	104
- з них прямі матеріальні витрати, тис. грн.	МЗпр	110	120	130	20	10	118,18	108,33
4. Матеріаломісткість загальна, % (стор. 2 / стор.1)	МО	79,39	83,13	70,23	-9,15	-12,9	88,47	84,48
5. Матеріаломісткість за прямими матеріальними витратами, % (стр. 3 / стр. 1)	МЕпр	11,95	13,3	11,71	-0,25	-1,6	97,93	88
6. Матеріаловіддача загальна, (стр. 1 / стр. 2)	МО	1,26	1,2	1,42	0,16	0,22	113,04	118,36

Джерело: складено на підставі звітності Б, В.

$$\text{MEI} = \text{MEпр0} \cdot \text{KMЗ1} = 13,301 \cdot 6 = 79,805$$

У таблиці 3.8. показано дані взаємлпливу факторів на загальну матеріаломісткість.

Аналіз управління витратами у друкарні можна розкрити як взаємопов'язаний напрям робіт, які генерують тактичний вплив на процес формування витрат під час ефективного їх функціонування. Оскільки урегулювання витрат направлено на досягнення їх збалансованого рівня (у межах ймовірних відхилень). Еталоном оптимізації тоді будуть мінімальні витрати.

Таблиця 3.8

Аналіз впливу факторів на загальну матеріаломісткість за допомогою прийому ланцюгових підстановок

Фактори	Алгоритм	Розрахунок	Результат впливу, коефіцієнт
1. Зміна коефіцієнта співвідношення всіх матеріальних і прямих матеріальних витрат	$\Delta MEMЗК = MEI - ME0$	$79,805 - 83,13 = -3,325$	-3,33

* Джерело: складено на підставі звітності Б, В.

Табл. 3.9 описує вплив факторів на загальну матеріаломісткість за допомогою інтегрування.

Проведення аналізу матеріальних витрат не є разовим заходом, оскільки він є постійною, регулярною процедурою яка застосовується у друкарні. Тому об'єднання зусиль спеціалістів з планування, обліку та аналізу має на меті забезпечення зростання його ефективності [62, с. 208].

Таблиця 3.9

Аналіз впливу факторів на загальну матеріаломісткість за допомогою інтегрування

Фактори	Алгоритм	Розрахунок	Результат впливу, коефіцієнт
1. Зміна коефіцієнта співвідношення всіх матеріальних і прямих матеріальних витрат	$\Delta MEMЗК = \Delta KMЗ * MEПР + KMЗ * \Delta MEПР / 2$	$-0,25 * 13,301 + -0,25 * 1,595 / 2 = -3,325$	-3,33

* Джерело: складено на підставі звітності Б, В.

При обчисленні ефективності витрат варто виокремити декілька основних показників, які ґрунтовно розкривали б діяльність друкарських

підприємств та розрахунків яких не був трудомістким. До них належатиме: окупність виробничих витрат; окупність реалізованих виробничих витрат; окупність постійних витрат; окупність адміністративних витрат; ефективність загальногосподарського управління; окупності витрат на збут; витратомісткості збутової діяльності підприємства та рентабельність (прибутковість) операційних витрат.

Отже, аналіз показав не ефектиність використання матеріальних ресурсів. Матеріальні витрати зростають з кожним роком, що говорить про високу собівартість друкарської продукції, та зниження обсягів продажу. Всі ці фактори впливають на загальний фінансовий стан друкарні.

3.2. Організація та методика контролю матеріальних витрат

Перевірка матеріальних витрат виступає трудомістким процесом під час контролю за діяльністю друкарні та потребує сконцентрованості, багажу знань нормативних документів зі змінами та доповненнями та властивостей правильного їх обчислення.

Для контролю за витратами діяльності окремих підрозділів та оцінки роботи їх керівників варто, за твердженням П. Атамаса, акцентувати увагу на контрольовані та неконтрольовані витрати:

- контрольовані витрати – це витрати, які обліковець може безпосередньо контролювати або значно впливати на них;
- неконтрольовані витрати – це витрати, які обліковий працівник не може інспектувати або не може мати на них вплив [63]. У даному випадку аналогічна класифікація практично збігається з витратами, які регулюються та не регулюються.

Організація внутрішнього контролю витрат друкарні повинна включати регулярний контроль за правильністю їх формування. Для цього етапи

проведення внутрішнього контролю матеріальних витрат представлені на рис.3.1.

Витрати на виробництво продукції для друкарні виступають плановим процесом формування витрат на виробництво всієї продукції і собівартості окремих виробів, то здійснення контролю за виконанням завдань по зниженню собівартості продукції, та виявлення резервів її зниження є досить актуальним питанням.

Рис. 3.1. Етапи проведення внутрішнього контролю матеріальних витрат ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» *

Джерело: складено на підставі [64, с. 204].

Різноманітність аспектів контролю за витратами дозволяє, з однієї сторони, включити для перевірки максимум можливих ситуацій, а з іншої, –

неможливість їх конкретизувати. Тому, виникає неоднозначна ситуація. Оскільки у процесі контролю за матеріальними витратами прийнято контролювати також і центри відповідальності, а зокрема: «центри витрат», «центри доходів», «центри прибутку». При проведенні такого контролю підлягатиме перевірці розподіл витрат за «центрами відповідальності».

Розглянемо програму внутрішнього контролю витрат підприємства (табл. 3.10).

Таблиця 3.10

**Програма проведення внутрішнього контролю витрат у
ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича»**

Дії внутрішнього аудитора	Джерела інформації
Перевірка достовірності синтетичного обліку аналітичному обліку	Головна книга по рахунках 10, 20, 644, 70, 90, 91 підрозділів, первинні документи
Перевірка дотримання вибраного методу обліку витрат підприємства	Облікова політика, облікові регістри, первинні документи
Перевірка правильності віднесення витрат на об'єкт обліку	Облікова політика, облікові регістри, первинні документи
Перевірка правильності віднесення матеріальних витрат на собівартість продукції	Картки складського обліку, накладні на внутрішнє переміщення, лімітно-забірні картки, відомості з обліку матеріалів
Перевірка правильності віднесення витрат на оплату праці, відрахувань на соціальні заходи на собівартість продукції	Табель обліку робочого часу, наряд на відрядну роботу, обліково- платіжна відомість
Перевірка правильності віднесення сум нарахованої амортизації на основні засоби на собівартість продукції	Розроблена таблиця розрахунку суми зносу основних засобів
Дії внутрішнього контролера	Джерела інформації
Перевірка правильності обліку та списання витрат допоміжного виробництва	Картки складського обліку, накладні на внутрішнє переміщення, наряд на відрядну роботу, табель обліку робочого часу, обліково-платіжна відомість
Перевірка правильності обліку та списання накладних витрат	Договори, рахунки-фактури, платіжні доручення
Перевірка правильності обліку незавершеного виробництва	Облікова політика, облікові регістри, первинні документи
Перевірка правильності відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій витрат виробництва	Облікова політика, робочий план рахунків, облікові регістри, Головна книга

* Джерело: пропозиція автора.

При здійсненні контролю доцільно пам'ятати, що на підприємствах є випадки коли присутнє зниження витрат, що не є запорукою росту прибутковості, а деколи це навіть перешкоджає їй. Проте, за результативної роботи «центрів витрат» ефективтивність їх діяльності може бути скорочена через недоліки у процесах виробництва та реалізації. А отже ключовим поняттям при здійсненні внутрішнього контролю за витратами має бути перевірка не їх зниження, а визначення їх оптимізації.

Метою внутрішнього контролю операцій з обліку витрат є вивчення цілісності первинних даних стосовно акумулювання та їх списання, а також повноти та вчасності віддзеркалення їх у документах та облікових регістрах. Ціллю внутрішнього контролю витрат є перевірка правильності ведення їх обліку та гармонії у загальноприйнятій у друкарні обліковій політиці та правдивості інформації щодо матеріальних витрат, яка відображена у фінансовій бухгалтерській звітності [65].

На сьогодні проблеми, які стосуються зниження матеріальних витрат зростають, а отже стан зберігання та дотримання умов та правил зберігання продукції виступає важливим аспектом контролю.

При здійсненні перевірки керівник підприємства потребує від перевіряючого надання рекомендацій про напрямки зниження собівартості продукції, для щоб сформулювати закономірності та кількісні взаємозв'язки між основними факторами виробництва та означити числове їх значення у формуванні собівартості продукції. оскільки це дасть змогу перевіряючому зробити обґрунтовані висновки і пропозиції щодо виявлення резервів збільшення масштабів виробництва і зменшення їх собівартості.

Для перевірки витрат важливий напрямом контролю користується вчасно одержана інформація про розміри витрати, оскільки за рахунок цього можна керувати за ходом виробництва та їх забалансувати.

Процес ефективного управління підприємством включає завдання обліку і контролю витрат щодо: забезпечення підприємства даними для прийняття аргументованих управлінських рішень; коригування фактично

здійснених витрат відповідно до їх норм та планів для розкриття відхилень і та їх урегулювання; розрахунок собівартості продукції для обчислення ціни готової продукції та розміру фінансових результатів; здійснення аналізу результатів діяльності структурних підрозділів друкарні.

Перевірці також підлягатиме правильність:

- функціонування системи управління витратами за центрами відповідальності у друкарні;
- визначення нормативних витрат на фактично вироблену продукцію за звітний період;
- надходження інформації до центрів відповідальності та відповідальних менеджерів;
- розподілу фактичних витрат за той же період;
- у порівнянні фактичних і нормативних витрат та їх розрахунках.

Серед складових матеріальних витрат особливу увагу доцільно приділити зменшенню питомої ваги витрат на оплату послуг і робіт, що виконані сторонніми організаціями.

Отже, проведені нами дослідження підводять нас до висновків, що через обмеженість ресурсів та курсу на планову ефективність pojawiaється необхідність до наскрізного порівняння понесених витрат та отриманих результатів. Дане питання посилюється з впливом інфляційних процесів залежить від впливу зовнішнього середовища та відбувається у випадках коли інформація про матеріальні витрати треба щоденно порівнювати з прийдешніми витратами. Перспектива уникнення або врегулювання впливу негативних внутрішніх і зовнішніх чинників з'являється завдяки раціонально організованого обліку витрат на виробництво.

3.3. Удосконалення системи аналізу та контролю матеріальних витрат на ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

Рівень витрат підприємства є одним з важливих елементів, який визначає рівень його спроможності щодо ведення виробництва та синхронно виступає ознакою його конкурентоспроможності. Рівень витрат підприємства характеризує також його спроможність до ведення виробництва на сучасному рівні технологічних вимог. Оскільки, новітні технології потребують інвестицій в основні та оборотні активи. Все це ставить багато питань до удосконалення системи аналізу та контролю матеріальних витрат підприємства та оцінки рівня його ефективності. У нинішній ситуації в умовах локдауну та простоїв лише ефективне виробництво може стати гарантією наступного ефективного розвитку підприємства.

Доцільним також буде розробка механізму організації системи управління поточними витратами друкарні, які мають включати сфери горизонтального та вертикального управління та необхідні організаційно-економічні процедури, що відбуваються на таких етапах:

- аналіз існуючих інформаційних потоків щодо здійснення поточних витрат і аналіз витрат попередніх періодів;
- формування інформаційної та нормативної бази керівництва поточними витратами та механізму контролю за споживанням ресурсів друкарні;
- організація механізму аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень, які стосуватимуться витрат та управління фінансуванням поточних витрат.

Напрямок, який сприяє ефективному функціонуванню друкарні, є оптимізація їх витрат. Для цього у табл. 3.11 ми запропонуємо заходи щодо оптимізації матеріальних витрат.

Досліджуючи матеріальні витрати можна виділити внутрішні та зовнішні фактори впливу на них. До внутрішніх факторів ми включили:

- величину підприємства;
- масштаби виробництва;
- виробничу структуру;
- об'єми реалізації;
- частку змінних витрат;
- частку постійних витрат;
- спеціалізацію підприємства;
- швидкість обігу товарів;
- результативність використання основних засобів;
- ефективність використання ресурсів;
- результативність використання капіталу;
- техніко-технологічний рівень виробництва;
- особливості продукції;
- стадія життєвого циклу підприємства та ін.

Таблиця 3.11

Можливі заходи щодо оптимізації системи аналізу матеріальних витрат ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

Назва заходу	Характеристика його змісту
Удосконалення організації виробництва і праці	зміна форм та методів праці, вдосконалення апарату управління, скорочення витрат на нього, а також зниження транспортних витрат
Зміна обсягу та структури продукції	зміна номенклатури й асортименту; зниження матеріаломісткості та трудомісткості продукції
Поліпшення використання природних ресурсів	застосування більш дешевих матеріалів, повторне їх використання, безвідходні технології виробництва
Більш ретельний контроль і обліку за рухом матеріальних ресурсів	правильність обліку первинної облікової інформації слугує підґрунтям для якісного подальшого аналізу матеріальних витрат
Вивчення причин браку та зниження собівартості	за рахунок скорочення витрат від браку й інших непродуктивних витрат, що дасть можливість скорочення й більш раціонального використання відходів виробництва

Джерело: складено на підставі [66, с. 305].

До зовнішніх факторів ми віднесли такі:

- рівень мінімальної заробітної плати;
- норми амортизації;

- систему оподаткування та ЄСВ;
- територіальне розміщення;
- погодні умови та ін.

Головну увагу на досліджуваному підприємстві треба приділяти зниженню собівартості, що являє собою одне з центральних ключів нагромадження та забезпечення розширеного відтворення підприємств. Зниження собівартості може бути за умов: зменшення витрат на виробництво при незмінному виході продукції, зростанні виробництва продукції при незмінливих витратах або зниженні витрат при паралельному збільшенні масштабів виробництва.

Як зазначає Т. Яровенко, результативним методом зниження собівартості продукції виступає функціонально-вартісний аналіз [68]. Який є системним аналізом складових діяльності будь-якого підприємства, з точки зору оцінки ефективності застосовування витрат на здійснювання ними функцій для вираження нераціональних витрат та оновлення програм зростання ефективності діяльності.

Загальна схема інтегрального оцінювання результативності керування витратами підприємств може бути така:

- обчислення поодиноких показників результативності за типами витрат по видах продукції (розраховується як ділення фактичного обсягу витрат до їх планового рівня);
- розрахунок інтегральних даних результативності по деяких видах продукції (середня арифметична часткових значень результативності часткових видів витрат);
- розрахунок інтегральних даних результативності за сферами виробництва (обчислюється як середнього арифметичного інтегрального показника за окремими видами продукції);
- вирахування інтегрального показника ефективності діяльності підприємства як середнього арифметичного [67].

Погоджуємося з твердженням Л. Цимбалюк скорочення витрат виробництва, може бути за рахунок впровадження прогресивних методів організації праці у друкарні. Добре використовується в Японії система організації виробництва «точно-в-строк». Дана методика включає систему скорочення витрат виробництва за допомогою вчасного отримання ресурсів.

Методика «точно-в-строк» передбачає, що матеріальні ресурси направляються споживачеві у конкретне місце, зазначений час і у потрібній кількості [69]. Як пропозицію для нашої друкарні треба застосовувати дану методика. Оскільки її застосування дисциплінуватиме постачальників та у дотриманні термінів поставок продукції, та відповідність стандартам якості.

Основний підхід до методології обліку витрат друкарні виступає гарантією її результативного управління. Проте, виділимо також проблемні моменти щодо системи обліку витрат.

На нашу думку також у друкарні треба запровадити використання рахунку «Трансакційні витрати (узагальнюючий)», який дасть змогу вести рахунки обліку окремих витрат накопичувально. Це сприятиме тому, що рахунки не будуть закриватися під час року, віддзеркалюючи як сальдо підсумки відповідних витрат.

Тобто закриття рахунків робитимуться наприкінці звітнього року. Також для полегшення обліку трансакційних витрат на перетині окремих їх типів доцільним буде відкривати такі рахунки, як: «Забезпечення доступу до прав власності», «Забезпечення доступу до ресурсів», «Інформаційне забезпечення», «Ведення переговорів та укладення договорів», «Оцінка і контроль якості ресурсів», «Забезпечення захисту ресурсів і прав власності», «Забезпечення охорони бізнесу» та ін. Також на даному рахунку «Трансакційні витрати (узагальнюючий)» по субрахунках треба буде показувати суми витрат звітнього періоду.

Доцільно структурувати систему управління витратами у друкарні та виділити різні аспекти даного процесу (рис 3.2).

Удосконалена система розкриває три блоки. Перший пов'язує центри відповідальності з точки зору формування доходів, витрат та прибутку. На підприємствах вони пов'язані з функціонуванням аналітичних служб та структурних підрозділів (відділ закупівлі, відділ реалізації).

Управління витратами, виконуватиме свої функції на другому рівні управління. Та включає управління на рівнях підприємства, структурного підрозділу та виробничих підрозділів.

Третій блок спроможний виділити методи управління, тактичне та стратегічне управління, керівництво технологічними процесами, будову системи обліку та розвиток мотивації персоналу для збереження витрат.

Рис. 3.2. Система управління витратами на підприємстві

* Джерело: удосконалено автором.

Пропонованим напрямком покращання методики контролю матеріальних витрат є постановка цілі перевірки, розподіл завдань, організація деталізованого списку потрібних контрольних процедур. Доцільно також запропонувати контроль за джерелами інформації для

одержання релевантних контрольних доказів, що сприятиме організації незалежної думки та надання ґрунтовного акту перевірки.

Оже, контроль управління витратами повинен бути досить гнучким і пристосовуватися до змін, що відбуваються. Без достатнього ступеня гнучкості система контролю буде не діюча у тих ситуаціях, для яких вона призначалася.

Простота контролю управління матеріальними витратами є запорукою його ефективності. Найпростіші методи контролю вимагають менших зусиль і більше економічні. Для того щоб бути ефективним контроль повинен відповідати потребам і можливостям людей, взаємодіючих із системою контролю й реалізуючих її.

Урахування всіх цих пропозицій, дозволить забезпечити оптимальний рівень витрат, виробити належні умови для росту конкурентоздатності продукції друкарні, а також з'явитися підґрунтям для довгострокового економічного зростання підприємств та організацій друкарського спрямування.

ВИСНОВКИ

Проведене дипломне дослідження дало змогу отримати певні висновки, щодо аналізу, обліку та контролю матеріальних витрат.

1. Матеріальні витрати – це витрати на сировину, матеріали, купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби, придбані у сторонніх організацій паливо і енергію, тару, будівельні матеріали, запасні частини, малоцінні швидкозношувальні предмети, використані в операційній діяльності підприємства. Нормативною базою обліку для аналізу слугують такі документи: НП(С)БО 1 Загальні вимоги до фінансової звітності, П(С)БО 16 Витрати.

2. Ідеологія витрат на мікрорівні також має достатнє коло формулювань. Які напрямку пов'язані зі стандартами бухгалтерського обліку та методичними підходами до калькулювання продукції підприємств. На нашу думку, дефініцію «витрати» можна розглядати як шлях до використання ресурсів підприємства у процесі реалізації операційної, фінансової та інвестиційної діяльності, що спонукатиме до зменшення власного капіталу або збільшення зобов'язань.

3. Правильно розподілена класифікація витрат дозволяє чітко: сформулювати розміри витрат; вчасно одержувати інформацію для прийняття управлінських рішень; здійснити розрахунок собівартості окремих видів продукції; провести контроль за використанням ресурсів; охарактеризувати вплив обсягів виробництва на структуру витрат. Класифікація витрат дозволить сформувати систему управління у цілому на підприємстві. Доведено, що найбільш розповсюдженими ознаками класифікації витрат є їх поділ на постійні та змінні, прямі та непрямі.

4. Аналіз матеріальних витрат включає в себе різноманітні методи, які доцільно використовувати як на загальних умовах, так і враховуючи специфіку та напрями діяльності підприємства, кожного окремо.

5. Розглянули особливості обліку матеріальних витрат на прикладі друкарні, особний вид діяльності 18.12 Друкування іншої продукції. Упорядковане ведення обліку друкарської продукції окреслює оперативний контроль за формуванням собівартості ключової діяльності та фінансових результатів. Будовою бухгалтерського обліку виокремлено чотири об'єкти, характеристика яких дає можливість достатньо аналітично розглядати предмет організації обліку.

6. На базі ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича» було проведено аналіз економічної ефективності діяльності. Який показав, що при наявності достатніх ресурсів в 2019 році підприємство було збитковим, та отримало 0,4 тис.грн. збитку. Лише в 2018 році отримало прибуток в розмірі 41,7 тис.грн. немає догострокових та короткострових кредитів, що з одного боку говорить про гарну забезпеченість власними коштами діяльності, а з іншого боку говорить про відсутність додаткових інвестицій в розвиток друкарні.

7. Було проаналізовано матеріальні витрати, які найбільшу частку, але в загальній структурі в 2019 році вони втратили свою частку на 81,77%. Відповідно в 2018 році 82,86% у 2017 році 83,47%. Найбільший вплив на матеріальні витрати був від цін постачальників сировини та друкарського матеріалу. Це спонукало друкарню підвищити ціни, але довгострокові договори з постійними клієнтами, в яких не вписано пунктів щодо зміни цін, призвело до збитковості підприємства в 2019 році.

8. Підвищення рівня збуту у 2018 році значно вплинуло на рентабельність продажу у порівнянні з 2019 роком у 2019 році відбулось зменшення показника на 299,24%. Також негативна тенденція спостерігається у розрахунку рентабельності власного капіталу який склав у 2019 році -0,001%. Власний капітал друкарні використовується не ефективно.

Також проаналізовано внутрішній контроль матеріальних витрат. Він передбачає внутрішню організацію проведення контролю за правильністю відображення матеріальних витрат, та всіх витрат під час проведення

друкарської діяльності. Повністю сформовні процеси бухгалтерського контролю від первинних документів до занесення інформації про матеріальні витрати до звітності ТДВ «Коломийська друкарня ім. Шухевича».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Багрій К. Л. Особливості аналізу ефективності використання матеріальних запасів підприємства / К. Л. Багрій // Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Серія «Облік і фінанси». Вип. 7(25): Ч. 1. – Луцьк, 2010. – С. 50–58.
2. Сміт А.
3. Рікардо
4. Мальтус
5. Сей Ж.Б.
6. Мілль Дж. В.
7. Волошина С. В. Економічний механізм управління ефективністю використання матеріальних ресурсів підприємства / С. В. Волошина // Економіка та суспільство. – 2016. – № 3. – С. 159-164.
8. Задорожний З. В. Фінансовий облік [Текст]: підручник – 3-тє видання // З. В. Задорожний. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014 – 418 с.
9. Іванова К.В. Побудова комплексу методик оптимізації витрат матеріальних ресурсів підприємства [Електронний ресурс] / К.В. Іванова, К.С. Банк // *I Международная научно-практическая Интернет-конференция «Актуальные вопросы повышения конкурентоспособности государства, бизнеса и образования в современных экономических условиях»* (Полтава, 14-15 февраля 2017 г.). – Режим доступу : http://www.confcontact.com/20130214_econ/3_ivanova.htm.
10. Касич А.О. Шляхи зменшення матеріаломісткості та рентабельності продукції підприємств / Касич А.О., Чубка О.Ю. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки. – 2020. – Вип. 10. – С. 99-103.
11. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства / Ю.В. Ковтуненко / Економіка. Фінанси. Право.

– 2016. – № 8/2. – С. 40-41.

12. Колесниченко А. Ю. Система оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів / А. Ю. Колесниченко // Науковий вісник НЛТУ України: збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2005. – Вип. 15(1). – С. 222-226.

13. Кравцова А.М. Системи та моделі управління запасами підприємства [Електронний ресурс] / А.М. Кравцова, О.А. Сисюк. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/10_NPE_2010/Economics/62512.doc.htm.

14. Мачулка О. Облік та аналіз витрат: управлінський аспект / О.Мачулка // Бухгалтерський облік і аудит. – 2018. – №10. – С. 30-34.

15. Бойченко Г. В. Аналіз прямих матеріальних витрат на промислових підприємствах України / Г. В. Бойченко // Економічний простір. – 2019. – №23/2. – С. 214-219.

16. Мошковська О. А. Облік затрат і калькулювання собівартості продукції згідно з вітчизняним законодавством : подальший розвиток і шляхи вдосконалення / О. А. Мошковська // Вісник Житомирського держ. тех. ун-ту. Сер. «Економічні науки». – 2009. – № 3 (49). – С. 85–88.

17. Ночовна Ю.О. Класифікація витрат за елементами та статтями: сучасний стан і проблеми [Текст] / Ю. О. Ночовна // Вісник Львівської комерційної академії. – 2011. – № 35. – С. 228-231.

18. Огійчук М.Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: Підручник / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 6-те вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2011. – 201с.

19. Партин Г.О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій [Текст]: монографія / Г. О. Партин – К.: УБС НБУ, 2008. – 219 с.

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (П(С)БО 16) затверджено наказом Мініфіну від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

21. Плиса В. Й Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. Й. Плиса, З.П.Плиса. – 2-ге вид., переробл. й доповн. – К.: Каравела, 2011. – 520 с.
22. Петров В.М. Методичні підходи до формування собівартості сільськогосподарської продукції та її вплив на ефективність виробництва / В.М. Петров, А.В. Токар // Економіка АПК. – 2018. – № 10. – С. 55–60.
23. Пилипенко І. І. Облік, контроль та аналіз: словник – довідник: навч. посіб. / І. І. Пилипенко, В. П. Пантелеєв, В. О. Шевчук та ін.; За ред. проф. В. П. Пантелеєва, В. О. Шевчука. – К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2017. – 368 с.
24. Сиротюк Г. В., Петришин Л. П. Методи обліку витрат виробництва підприємств лакофарбової промисловості та шляхи їх удосконалення // Актуальні питання обліку, аналізу і аудиту: теорія та практика: колективна монографія у 2 т. / за ред. П.Й. Атамас. – Дніпропетровськ : ФОП Дробязко С.І., 2014. – Т. 2 - С. 131-137.
25. Скрипник М. І. Методи обліку витрат і методи калькулювання: сутність і співвідношення понять // Міжнародний збірник наукових праць. Вип. 2(14). – С. 202-206.
26. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю і аналізу: Підручник. – К.: КНЕУ, 2004. – 412 с.
27. Столяр Л.Г. Облік і контроль витрат виробництва та калькулювання собівартості лакофарбової продукції : дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Л.Г. Столяр. – К., 2013. – 185 с.
28. Трубочкина М. И. Управления затратами предприятия: [учеб. пособие] / М.И. Трубочкина. – Минск: ИНФРА, 2018. – 218 с.
29. Скрипник М.І. Сутність витрат як економічної категорії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./Vzhdtu_econ / 2015_4/33.pdf.

30. Турило А. М. Управління витратами підприємства: навч. посіб. / А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, А. А.Турило. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 120 с.

31. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV (із змінами та доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>.

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». Затверджене Наказом Мініфіну від 20.10.1999 р. № 246. Зареєстроване в Міністерстві юстиції України 2.11.1999 р. за № 751/4044. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-31>.

33. Бондарева І.А. Удосконалення управління матеріальними ресурсами як аспект підприємницької діяльності / І.А. Бондарева // Вісник Національного університету «Львівська політехніка» [Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку]. – 2021. – № 417. – С. 20-23.

34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 Фінансові витрати. [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://www.readbooks.com/book/5/184.html>

35. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. Документ z0336-13, попередня редакція. Редакція від 14.03.2017, підстава - z0267-17. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

36. Міжнародні стандарти фінансової звітності 2 Запаси (версія перекладу українською мовою-2011рік) редакція станом на 12.03.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010.

37. Міжнародні стандарти фінансової звітності 39 Фінансові інструменти (версія перекладу українською мовою-2011рік) редакція станом

на 12.03.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_015#Text

38. Податковий кодекс України [Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI]: за станом на 15.11.2013 р. [Електронний ресурс] / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – №13-14, № 15-16, № 17. – С. 112. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 15.11. 2013 р.).

39. Господарський кодекс України. 16 січня 2003 р. № 436-IV – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

40. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.1999р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/3282-nakaz-291.html>

41. Методичні рекомендації з формування собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затверджені наказом Міністерства промислової політики України від 09.07.2007 р. № 373. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0373581-07>

42. Мінаєва О. М. Правове регулювання податкового обліку : дис. Канд. юрид. наук : 12.00.07 / О. М. Мінаєва. – Харків, 2007. – 201 с.

43. Турило А. М. Уточнення сутності поняття «витрати» і їхньої економічної оцінки на підприємстві / А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, Н.М.Цуцурук // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 11. – С. 85–88.

44. Дані про Коломийську друкарню ім. Шухевича https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/20540164/

45. Управление затратами на предприятии: [учебное пособие]; под ред. Г.А. Краюхина. – СПб.: «Бизнес-пресса», 2014. – 225 с.

46. Управління системою фінансової безпеки підприємства: автореф. дис. к.е.н.: 21.04.02 [Електронний ресурс] / Ю. Г. Кім; Вищ. навч. закл. «Університет економіки та права «КРОК». – К.: 2009. – 21 с.
47. Хомяк Т. Р. Облік і аудит витрат в системі управління підприємствами харчової промисловості : дис. канд. ек. наук : 08.00.04 / Т.Р.Хомяк. – Львів, 2015. – 247 с.
48. Чирва А. А. Методи обліку затрат виробництва: сучасний стан і шляхи удосконалення // Економічний простір. – 2014. – № 5. – С. 285-293
49. Чацкіс Ю. Д. Організація бухгалтерського обліку: навч. посібник / Ю. Д. Чацкіс, Е. С. Гейер, О. А. Наумчук І. О. Власова . – К. : ЦУЛ, 2011. – 564с.
50. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: підручник / – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
51. Сухарева, Л.О. Податкове планування в системі управління підприємством: моногр. [Текст] / Л.О. Сухарева, Л.М. Сухарев, Я.І. Глущенко – Донецьк: Дон дует, 2016. – 209 с.
52. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів, Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.
53. Грінько А. П., Акімова Н. С., Кваша О. О. Сучасна концепція організації бухгалтерського обліку в інформаційній системі економічного управління підприємством. *Collective monograph. SAUL Publishing Ltd, Dublin, Ireland*, 2016. С. 39-57.
54. Борецько, С.В. Зміст податкового планування та проблеми його впровадження на підприємстві [Електронний ресурс] / С.В. Борецько // Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/images/content/radamv/visnyk1/V26.pdf>

55. Тігова Т. М. Аналіз фінансової звітності : навч. посіб. / Т.М. Тігова, Л. С. Селіверстова, Т. Б. Процюк. – К. : Центр навчальної літератури, 2012. – 268с.
56. Голов С. Теорія багатоцільового бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2018. № 4. С. 3–13.
57. Управління фінансово-економічною безпекою: навчальний посібник. / [Кириченко О. А., Лаптев С. М., Пригунов П. Я., Захаров О. І. та ін.]; за ред. чл.-кор. АПН України, к.ю.н, д.і.н, професора Сідака В. С. – К.: Дорадо-Друк, 2010. – 480 с.
58. Фінансовий облік [Текст]: підручник – 3-тє видання // Я.Д. Крупка, Н.Я Микитюк. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014 – 418 с.
59. Купалова, Г. І. Теорія економічного аналізу: навч. посіб / Г.І.Купалова. – К.: Знання, 2008. – 639 с.
60. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – 3-тє вид., випр. і доп. / Г. В. Савицька. – К.: Знання, 2007. – 668 с.
61. Хома М.М. Економіко-математичні показники в прогнозуванні збуту продукції підприємства // Матеріали ХІХ наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя, 2016. –274 с.
62. Шпанковська Н. Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посібник / за ред. К.Ф.Ковальчука. – К. : ЦУЛ, 2012. – 328 с.
63. Скиба П. Р. Аудит: організація і методика / П. Р. Скиба. – К. : Знання, 2014. – 312 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fipo.donnuet.dn.ua>.
64. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 22.04.1993 р. № 3125–ХІІ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>
65. Сандальнова Е. А. Теоретические вопросы и проблемы учета,

анализа и контроля материальных ресурсов торгового предприятия / Е.А.Сандальнова, И. В. Усольцева // Молодой ученый. – 2015. – №11.3. – С.66-68.

66. Свистун Л.А. Удосконалення системи аналізу витрат підприємства в умовах нестабільної економіки // Економіка і регіон. № 4 (65). – 2017. – ПолтНТУ С. 57-62.

67. Евдокимов Ф.И. Механизм управления затратами на основе оптимизации параметров процессов угледобычи [Текст] / Евдокимов Ф.И., Кучер В.А. // Наукові праці Донецького державного технічного університету. Сер.: Економічна. Вип. 22 – Донецьк: ДонДТУ, 2009. – С. 152-160.

68. Цимбалюк В.Ю. Основные направления снижения себестоимости в рыночных условиях [Текст] / Цимбалюк В.Ю. // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер.: Економічна. Вип.76. – Донецьк: ДонНТУ, 2018. – С.198-206.

69. Чиж В.І. Методологія облікових процедур в управлінні витратами: Монографія. [Текст] – Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2014. – 295 с

70. Ячменьова В. Методика керування витратами підприємства [Текст] // Схід. – 2021. – № 4. – С. 26-28. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
25 «Спрощена фінансова звітність»
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ТДВ "Коломийська друкарня ім Шухевича"	Дата (рік, місяць, число)	2020	02	23
Територія	М. КОЛОМІЯ	за ЄДРПОУ	20540164		
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОАТУУ	2610600000		
Вид економічної діяльності	Друківництво іншої продукції	за КОПФГ	250		
Середня кількість працівників, осіб	4	за КВЕД	18.12		
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком					
Адреса, телефон	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ., М. КОЛОМІЯ, ВУЛ. МАЗЕПИ, БУД. 235				0977853707

І. Баланс на 31.12.2019 р.

Актив		Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	
первісна вартість	1001	-	-	
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	
Основні засоби:	1010	89.7	89.7	
первісна вартість	1011	440.7	440.7	
знос	1012	(351.0)	(351.0)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	89.7	89.7	
II. Оборотні активи				
Запаси:	1100	16.3	51.0	
у тому числі готова продукція	1103	-	-	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	206.6	197.7	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	20.2	42.8	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	120.9	63.3	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	-	-	
Усього за розділом II	1195	364.0	354.8	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300	453.7	444.5	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	89.3	89.3
Додатковий капітал	1410	0.1	0.1
Резервний капітал	1415	18.2	18.2
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	284.5	284.1
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	392.1	391.7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	42.3	42.0
розрахунками з бюджетом	1620	8.9	6.2
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1.3	0.6
розрахунками з оплати праці	1630	5.0	2.4
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4.1	1.5
Усього за розділом III	1695	61.6	52.7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	453.7	444.4

2. Звіт про фінансові результати

за Рік 2019 р.

Форма N 2-м

Код за КУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1110.6	902.2
Інші операційні доходи	2120	-	0.3
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1110.6	902.5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1055.0)	(815.7)
Інші операційні витрати	2180	(56.0)	(45.1)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1111.0)	(860.8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-0.4	41.7
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-0.4	41.7

Керівник

(підпис)

П. Д. Кривюк

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича» ПРИМІТКИ ДО ЗВІТНОСТІ
2019 р.

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	780	750
Витрати на оплату праці	2505	53,6	51,9
Відрахування на соціальні заходи	2510	12,5	10,7
Амортизація	2515	8,1	5,1
Інші операційні витрати	2520	99,7	81,2
Разом	2550	953,9	868,9

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство

Дата (рік, місяць, число)

ТДВ "Коломийська друкарня ім. Шухевича"

за ЄДРПОУ

Територія М. КОЛОМІЯ

за КОАТУУ

Організаційно-правова форма господарювання
ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

за КОПФГ

Вид економічної діяльності Друкування іншої продукції

за КВЕД

Середня кількість працівників, осіб

4

Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком

Адреса, телефон ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ., М. КОЛОМІЯ, ВУЛ. МАЗЕПИ, БУД. 235

0977853707

КОДИ		
2019	02	24
20540164		
2610600000		
250		
18.12		

І. Баланс на **31.12.2018** р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	107.2	89.7
первісна вартість	1011	440.7	440.7
знос	1012	(333.5)	(351.0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	107.2	89.7
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	8.9	16.3
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	177.5	206.6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	34.6	20.2
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	42.7	120.9
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	263.7	364.0
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	370.9	453.7

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал			
Додатковий капітал	1400	89.3	89.3
Резервний капітал	1410	0.1	0.1
Нерозподілений прибуток (использованный убыток)	1415	18.2	18.2
Насичений капітал	1420	242.8	284.5
Усього за розділом I	1425	(-)	(-)
II. Довгострокові зобов'язання, пільове фінансування та забезпечення	1495	350.4	392.1
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків			
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1600	-	-
товари, роботи, послуги	1610	-	-
розрахунками з бюджетом	1615	14.7	42.3
у тому числі з податку на прибуток	1620	4.6	8.9
розрахунками зі страхування	1621	-	-
розрахунками з оплати праці	1625	-	1.3
Доходи майбутніх періодів	1630	-	5.0
Інші поточні зобов'язання	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1.2	4.1
Усього за розділом III	1695	20.5	61.6
IV. Зобов'язання, пов'язані з нематеріальними активами, утримуваннями для продажу, та групами майбуття	1700	-	-
Баланс	1900	370.9	453.7

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2018

Форма № 2-м		Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	902.2	920.3
Інші операційні доходи	2120	0.3	2.0
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	902.5	922.3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(815.7)	(1109.4)
Інші операційні витрати	2180	(45.1)	(45.8)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(860.8)	(1155.2)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	41.7	-232.9
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (убыток) (2290 - 2300)	2350	-	-

Керівник

(підпис)

П. Д. Кришок

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича» ПРИМІТКИ ДО ЗВІТНОСТІ
2018 р.

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	750	730,6
Витрати на оплату праці	2505	51,9	65,5
Відрахування на соціальні заходи	2510	10,7	14,8
Амортизація	2515	5,1	3,5
Інші операційні витрати	2520	81,2	70,8
Разом	2550	868,9	885,2

Додаток 1
до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
ТДВ "Коломийська друкарня ім Шухевича"	за ЄДРПОУ	2018 02 09 20540164
Територія М. КОЛОМІЯ	за КОАТУУ	2610600000
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ
Вид економічної діяльності Друкування іншої продукції	за КВЕД	250 18.12
Середня кількість працівників, осіб 4		
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ., М. КОЛОМІЯ, ВУЛ. МАЗЕПИ, БУД. 235	0977853707	

І. Баланс на 31.12.2017 р.

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006			
Актив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	135.4	107.2
первісна вартість	1011	441.9	440.7
знос	1012	(306.5)	(333.5)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	135.4	107.2
II. Оборотні активи			
Заласи	1100	45.8	8.9
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	171.9	177.5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	36.9	34.6
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	236.6	42.7
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	491.2	263.7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	626.6	370.9

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал			
Додатковий капітал	1400	89.3	89.3
Резервний капітал	1410	0.1	0.1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1415	18.2	18.2
Неоплачений капітал	1420	475.7	242.8
Усього за розділом I	1425	(-)	(-)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1495	583.3	350.4
III. Поточні зобов'язання	1595	-	-
Короткострокові кредити банків			
Поточна кредиторська заборгованість за:	1600	-	-
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1610	-	-
розрахунками з бюджетом	1615	17.1	14.7
у тому числі з податку на прибуток	1620	17.9	4.6
розрахунками зі страхування	1621	-	-
розрахунками з оплати праці	1625	0.8	-
Доходи майбутніх періодів	1630	5.7	-
Інші поточні зобов'язання	1665	-	-
Усього за розділом III	1690	1.8	1.2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1695	43.3	20.5
Баланс	1700	-	-
	1900	626.6	370.9

2. Звіт про фінансові результати
за **Рік 2017**

Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	920.3	1354.1
Інші операційні доходи	2120	2.0	3.6
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	922.3	1357.7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1109.4)	(1243.9)
Інші операційні витрати	2180	(45.8)	(65.9)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1155.2)	(1309.8)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	-232.9	47.9
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	-	-

Керівник

(підпис)

П. Д. Кривнюк

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ТДВ «Коломийська друкарня ім.Шухевича» ПРИМІТКИ ДО ЗВІТНОСТІ
2017 р.

ІІІ. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	730,6	720
Витрати на оплату праці	2505	65,5	51,9
Відрахування на соціальні заходи	2510	14,8	10,7
Амортизація	2515	3,5	5,1
Інші операційні витрати	2520	70,8	81,2
Разом	2550	885,2	868,9